

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

16 maart 2005

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

BELEIDSNOTA RUIMTELIJKE ORDENING. MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN 2004-2009
BELEIDSNOTA DE VLAAMSE RAND 2004-2009

Inhoud

Nr. 29

Woensdag 23 februari 2005
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Beleidsnota Ruimtelijke Ordening. Monumenten en Landschappen 2004-2009, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening – 92 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4	
Bespreking	1
Sprekers: mevrouw Joke Schauvliege, de heren Pieter Huybrechts, Patrick Lachaert, Bart Martens, Rudi Daems, Jan Loones, Wim Van Dijck en Bart Caron, minister Dirk Van Mechelen en mevrouw Veerle Heeren	
Beleidsnota De Vlaamse Rand 2004-2009, ingediend door de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming – 96 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5	
Bespreking	29
Sprekers: de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Steven Vanackere en Sven Gatz, mevrouw Else De Wachter, de heer Eloi Glorieux, minister Frank Vandenbroucke en de heren Mark Demesmaeker, Christian Van Eyken en Kris Van Dijck	
Regeling van de werkzaamheden	47

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.09 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Bossuyt, Jaak Gabriels, Jan Laurys, Gilbert Van Baelen: gezondheidsredenen;

Luc Van den Brande: buitenslands;

Marnic De Meulemeester, Etienne Schouppe: ambtsverplichtingen;

Rob Verreycken: familieverbindingen.

BELEIDSNOTA Ruimtelijke Ordening. Monumenten en Landschappen 2004-2009, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening
– 92 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Ruimtelijke Ordening. Monumenten en Landschappen 2004-2009, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Schauvliege, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege, verslaggever (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de beleidsnota Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen is op 25 november en 2 december 2004 besproken in de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

Minister Van Mechelen lichtte zijn beleidsnota toe. Wat het bevoegdheidsdomein Ruimtelijke Ordening betreft, zijn er een aantal belangrijke uitgangspunten zoals de integrerende en coördinerende rol van ruimtelijke ordening, het zorgvuldig en kwalitatief ruimtegebruik, de rechtszekerheid, het verminderen van de administratieve lasten en het vereenvoudigen van de procedures, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de discussie over buitengebied en stedelijk gebied, het toepassen van de subsidiariteit en het feit dat in de ruimtelijke ordening de doelstellingen en niet de instellingen centraal staan.

De speerpunten van het beleid zijn ruimte om te wonen, ruimte om te ondernemen en te werken, ruimte voor recreatie, jeugd en cultuurbeleving, ruimte voor platteland, ruimte voor mobiliteit en ruimte voor natuur. Voor de uitvoering van het beleid is structuurplanning nodig, gevolgd door ruimtelijke uitvoeringsplannen. Er moeten stappen vooruit worden gezet in het vergunningenbeleid, het grondbeleid en het handhavingbeleid.

Wat het Onroerend Erfgoed betreft, licht minister Van Mechelen de uitgangspunten van het beleid toe. Het betreft het belang van integratie, het beschermen op maat, respect voor subsidiariteit, een ontwikkelingsgerichte benadering, gedragen partnerschappen, vereenvoudiging en afstemming van procedures en transparante en alternatieve financiële stimuli. Een van de speerpunten van het beleid inzake monumentenzorg is de integratie via de inventarissen.

Wat is al dan niet beschermingswaardig en wat zijn de instrumenten voor de integratie? Een verdere wetenschappelijke inventarisatie in de diepte is noodzakelijk. De verhouding van het onroerend erfgoed tot het roerend erfgoed sluit nauw aan bij

Schauvlieg

de vraag of een roerend erfgoed pas kan worden bewaard als het omgevende onroerend goed wordt beschermd.

De Vlaamse overheid werkt samen met drie partners: Monumentenwacht Vlaanderen, het Contactforum voor Erfgoedverenigingen of VCM, en Erfgoed Vlaanderen. Een laatste speerpunt van het beleid voor monumentenzorg is de handhaving.

Wat het bevoegdheidsdomein Landschappen betreft, stelt minister Van Mechelen dat volgens het nieuwe Europese Landschapsverdrag een dynamisch beleid en maatschappelijke steun nodig zijn. De administratie zal fungeren als motor, coördinator en deskundige begeleider. Inventarisatie is een instrument voor integratie. Er zullen partnerschappen worden opgebouwd voor het beheer van landschappen. Het nieuwe premiestelsel voor onderhoud en beheer zal worden geïmplementeerd. De minister benadrukt het belang van subsidiariteit.

Inzake archeologie is de kernvraag hoe moet worden omgesprongen met het bodemarchief. Een tweede onderdeel in het hoofdstuk Archeologie handelt opnieuw over het belang dat aan integratie wordt gehecht. De Centrale Archeologische Inventaris moet worden voortgezet.

Bij de bespreking gaf CD&V aan dat er niet altijd voldoende afstemming is tussen de beleidsnota's Wonen, Mobiliteit, Landbouw en Ruimtelijke Ordening. CD&V legt de nadruk op uitvoering en rust in de ruimtelijke ordening en op klantvriendelijkheid.

Sp.a-spirit waarschuwt dat de uitvoering van het ruimtelijke structuurplan niet mag leiden tot een hectareopbod.

Volgens Groen! vraagt rechtszekerheid een evenwicht tussen het eeuwige drieluik van de ruimtelijke ordening, namelijk de planning, de vergunning en de handhaving.

De VLD vindt het prachtig dat minister Van Mechelen zekerheid wil bieden op het vlak van bouw misdrijven. Ook het Vlaams Belang vestigt

de aandacht op de verjaring van de bouw misdrijven.

Minister Van Mechelen zei dat hijzelf geen vragende partij was om het decreet van 18 mei 1999 tijdens de vorige legislatuur zo dikwijls en zo drastisch te wijzigen. Wat de klantvriendelijkheid betreft, is de vicieuze cirkel volgens hem doorbroken. Er moet voor worden gezorgd dat dit zo blijft. Hij wil ook nagaan of er voor alles een aparte inspectiedienst nodig is, bijvoorbeeld een milieu-inspectie en een bouwinspectie. Het decreet moet worden bijgestuurd, en er wordt in overleg met deskundigen gezocht naar de juiste invalshoek.

Inzake het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dringen alle partijen aan op een grondige evaluatie. Op vraag van CD&V verduidelijkt minister Van Mechelen zijn standpunt over de afbakening van de agrarische gebieden. Hij benadrukt dat hij wil blijven nadenken over de toekomst van deze en andere sectoren.

Het RSV II moet tegen 2007, zijnde over 2 jaar, klaar zijn. Minister Van Mechelen vraagt uitdrukkelijk een duidelijke toekomstvisie, ook op het vlak van de landbouwsector. Alle partijen zijn het met minister Van Mechelen eens dat de grenslijn tussen stedelijk en buitengebied niet als een dogma mag worden beschouwd. Toch wijst de heer Daems van Groen! erop dat heel wat principes en taakstellingen uit het RSV gebaseerd zijn op een duidelijk onderscheid tussen beide gebieden.

Minister Van Mechelen ging ook in op de opmerkingen van de heren Daems en Martens over de versnippering van Vlaanderen. Hij meent dat daarover een debat nodig is. Hij benadrukt dat het uitgangspunt van stedelijk gebied en buitengebied moet blijven bestaan. De huidige afbakeningslijn geeft wel aanleiding tot onvoorstelbare moeilijkheden.

Inzake de bindende bepalingen van de gemeentelijke structuurplanning is er een voorstel om die facultatief te maken voor de gemeenten. Groen! vreest dat men op die manier niets zal bereiken. De VLD meent dat de mogelijkheid dat de gemeenten zelf de vergunningen afleveren, de gewenste klantvriendelijkheid ten goede zal komen.

Schauvliege

Sp.a-spirit tekent voorbehoud aan tegen het facultatief maken van de bindende bepalingen van de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Groen! en sp.a-spirit hebben ook heel wat vragen bij het grondbeleid. Minister Van Mechelen beaamt dat er inzake het grondbeleid al heel wat studiewerk is verricht. Het probleem is dat hij niet echt tevreden is over de resultaten ervan. Daarom zijn er bijkomende opdrachten gegeven. Hij is er voorts voorstander van om het decreet over de Grondbank, dat in de vorige regeerperiode is voorbereid, te implementeren.

Over de woongebieden en woonuitbreidingsgebieden zijn er verscheidene bedenkingen en opmerkingen bij alle partijen. Minister Van Mechelen stelt dat er een kadaster van woonuitbreidingsgebieden moet worden opgemaakt. Het is daarbij de bedoeling om na te gaan waar de woonuitbreidingsgebieden kunnen worden aangesneden.

Voor wat het onderdeel ruimte om te ondernemen en te werken betreft, maakt Groen! een aantal bedenkingen over de term 'ijzeren voorraad' die minister Van Mechelen wil introduceren. CD&V vindt het positief dat minister Van Mechelen enerzijds de bestaande sites wil saneren en anderzijds nieuwe bedrijventerreinen wil oprichten. CD&V waarschuwt er wel voor dat het tweesporenbeleid er niet toe mag leiden dat alleen het gemakkelijkste wordt gerealiseerd, met name de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. In antwoord op de opmerkingen van de heer Daems stelt minister Van Mechelen dat het inderdaad zijn bedoeling is te komen tot een betere invulling van de voorschriften inzake bedrijventerreinen.

CD&V is tevreden dat de minister inzake het onroerend erfgoed werk wil maken van een inventarisatie- en beschermingsbeleid. Er wordt ook uitdrukkelijk gevraagd vertragingen te vermijden. Sp.a-spirit laat opmerken dat het de eerste keer is dat het beleid voor Monumenten en Landschappen deel uitmaakt van de beleidsnota voor Ruimtelijke Ordening. Het kartel vindt dat positief, en vraagt uitdrukkelijk dat wordt gezorgd voor een bescherming op maat en dat rekening wordt gehouden met kleinere gemeenten.

Inzake het financieel aspect stelt CD&V dat ze bekommerd is over de besparing van 75 mil-

joen euro in de restauratiekredieten. Sp.a-spirit vraagt of het systeem van de koppelsubsidies, waarbij investeringen door de lokale overheid of privé-eigenaars van een onroerend goed automatisch worden ondersteund door subsidies van het Vlaamse Gewest of omgekeerd, wordt opgeheven. Voor minister Van Mechelen bestaat daarover geen enkele twijfel. Het zevende uitgangspunt in de beleidsnota handelt immers over transparante en alternatieve financiële stimuli.

Er werden twee met redenen omklede moties aangekondigd. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 heeft, zoals ook door de minister werd beaamd tijdens zijn toelichting van de beleidsnota, heel wat kinderziekten achter de rug. Er moesten talloze bepalingen worden gewijzigd die in Vlaanderen niet alleen als absurd, maar vooral als onrechtvaardig werden gevoeld. Dit was geen vermeend gevoel van onrechtvaardigheid, want heel wat burgers werden het slachtoffer van het decreet met alle menselijke en sociale drama's tot gevolg. Hoeveel mensen zijn er ondertussen niet ten onrechte door de rechtbank veroordeeld op basis van een andersluidende interpretatie?

Op 11 maart 2005 werd het zoveelste reparatiedecreet op rij – het twaalfde of dertiende – door de Vlaamse Regering goedgekeurd en ingediend bij het Vlaams Parlement. Dit reparatiedecreet moet een oplossing bieden voor de problematiek die ontstaat door het naderen van de deadline voor de vervulling van een aantal verplichtingen van gemeenten. Vooral de sanctieregeling indien gemeenten niet tijdig voldoen aan de opgelegde verplichtingen, moet worden bekeken. Dit reparatiedecreet moet ook rekening houden met de gevolgen van de recente uitspraken van de Raad van State. Onze partij zal ook deze keer dit ontwerp van decreet aandachtig bekijken.

Mijnheer de minister, tijdens de vorige regeerperiode werd onder meer beslist om aan de gemeenten hun historische rol inzake het vergunningenbeleid terug te geven. Ik denk dat dit een terechte beslis-

Huybrechts

sing is op voorwaarde dat de gemeenten hiervoor de nodige ondersteuning krijgen. Uiteraard heeft de Vlaamse administratie een opdracht inzake kwaliteitsbewaking.

Wat betreft de vraag naar voldoende beschikbare en betaalbare woningen en bouwgronden is het een goede zaak dat de minister ernaar ijvert om beschikbare bouwgronden in eigendom van openbare besturen en kerkfabrieken op de markt te brengen en fiscale maatregelen stimuleert om de restbouwgronden in steden beschikbaar te maken.

Uw bezorgdheid inzake klantvriendelijkheid en administratieve vereenvoudiging krijgt onze goedkeuring. Vooral aan administratieve vereenvoudiging moet nog heel wat worden gesleuteld. Zo kwamen er van het departement Ruimtelijke Ordening nagenoeg geen voorstellen tot vereenvoudiging binnen bij de Kenniscel Wetsmatiging. Niets is zo moeilijk als iets eenvoudig maken. Een nieuw actieplan reguleringsmanagement 'Goede regels – Eenvoudige procedures 2005' moet aan de Vlaamse Regering voor 31 maart 2005 worden voorgelegd. Hopelijk wordt dit actieplan concreet vertaald en werpt het ook op het domein van de ruimtelijke ordening zijn vruchten af.

Wat rechtszekerheid en handhavingsbeleid betreft, is er nog zeer veel werk aan de winkel. Ook zouden de verschillende beleidsnota's Ruimtelijke Ordening, Wonen, Mobiliteit, Openbare Werken en Landbouw beter op elkaar moeten worden afgestemd. Vooral met de rechtszekerheid binnen Ruimtelijke Ordening is het droevig gesteld. We kunnen gerust spreken van een permanente rechtsonzekerheid en handhavingschaos. Om dit te illustreren verwijs ik naar het boek 'Handhavings- en verjaringsdecreet Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw' verschenen bij Larcier in november 2004. Dit boek geschreven door de advocaten Flamey, Bosquet en Judo geeft een beeld van de rechtsonzekerheid inzake ruimtelijke ordening die de burger nu al meer dan vijftig jaar meemaakt. Er zijn een aantal absurde en onrechtvaardige zaken rechtgezet, maar wat de meerderheid ook moge beweren, er bestaat nog steeds een grote rechtsonzekerheid inzake ruimtelijke ordening. Of het nieuwe reparatiedecreet hier soelaas zal brengen, valt nog af te wachten.

Het Vlaams Belang is al jaren vragende partij voor de invoering van een eenduidige verjaringsregeling, maar weerom werd ons voorstel op 23 februari 2005 door alle partijen – ook door de VLD en CD&V – weggestemd.

Wat doen we met de vaststelling dat de decreetgever tot op heden een verjaard bouwmisdrijf hoogstens als gedoogd maar niet als vergund beschouwt? Professor Boes van de KUL is hierover duidelijk: 'Wanneer men kiest voor een systeem van verjaring, dan moet men ook zeggen dat datgene wat zich voor de verjaring heeft afgespeeld, ook als vergund moet worden beschouwd.' Als er geen misdrijf meer is, mag er niet langer een blijvende zware sanctie aan vasthangen. Een vergunning is nodig als men later aan de gedoogde constructie vergunningsplichtige werken wil uitvoeren. De gemachtigde ambtenaar kan de rechter vragen te vonnissen dat er nog instandhoudingswerken mogen worden uitgevoerd. Als hij dat niet doet, betekent dit voor het verjaarde bouwmisdrijf op termijn het verval.

Wij zijn het volledig eens met de heer Lachaert als hij zegt dat aan de verjaring ook de vergunbaarheid moet worden gekoppeld. Desalniettemin is het voorstel van het Vlaams Belang om bouwwerken die voortspruiten uit verjaarde misdrijven als vergund te beschouwen, op 23 februari 2005 door alle partijen verworpen. Ook in de beleidsnota vind ik niets terug om aan de verjaring ook de vergunbaarheid te koppelen.

Wat de kwetsbare gebieden betreft, hebben wij in de commissie reeds bij herhaling onze bezwaren geuit. De Vlaamse Regering besliste op 7 januari 2005 wel om 'landschappelijk agrarische gebieden' niet langer als ruimtelijk kwetsbare gebieden te beschouwen, maar daarmee is alles nog lang niet opgelost. Zo verjaart een stedenbouwkundig misdrijf nog steeds niet als het plaatsvindt in ruimtelijk kwetsbare gebieden. Volgens het Arbitragehof voldoet de bepaling van ruimtelijk kwetsbaar gebied aan de vereisten van nauwkeurigheid, duidelijkheid en voorspelbaarheid waaraan wetten moeten voldoen. Het is echter niet omdat dit naar de letter van de wet dus correct is dat het daarom rechtvaardig is.

Ik geef de auteur van het artikel 'Verjaring is niet genoeg' verschenen in de nieuwsbrief 'Mijn huis,

Huybrechts

mijn recht' van maart 2005 100 percent gelijk wanneer hij stelt: 'Het is echter niet omdat de bepaling aan de vereisten voldoet, dat het daarom sociaal-maatschappelijk correct is om deze misdrijven niet te laten verjaren.' En toch is de minister op dat vlak onverbiddelijk: geen verjaring in kwetsbare gebieden. Het lijkt mij logisch dat er wel degelijk een verschil bestaat tussen een lapje grond waarop men enkele bomen heeft geplant en dat dus onder 'kwetsbaar' bosgebied valt enerzijds en natuurreervaten of beschermde duingebieden, waar een uitdoofbeleid zeker te verantwoorden valt, anderzijds. Het VB betreurt dat er nergens in de beleidsnota een onderscheid wordt gemaakt tussen 'harde' en 'zachte' kwetsbare gebieden. Nochtans was dat tijdens de vorige legislatuur een mogelijke optie.

Ook inzake zonevreemde constructies blijven er enkele onbegrijpelijke toestanden bestaan. Zo worden in de beleidsnota geen maatregelen voorgesteld om de in bepaalde gevallen nog steeds bestaande discriminatie tussen eigenaars van een zone-eigen woning en eigenaars van een zonevreemde woning weg te werken. De eigenaars van zonevreemde woningen moeten nog steeds een openbaar onderzoek ondergaan voor ze een vergunning kunnen krijgen voor een verbouwing binnen het vergunde volume. De zone-eigen eigenaars moeten dat niet. De zonevreemde eigenaars wier kadastraal inkomen hoger is dan 750 euro, moeten ook planbaten betalen als ze ten gevolge van een wijziging van een gemeentelijk BPA of RUP zone-eigen worden en het aantal woongelegenheden verhogen, bijvoorbeeld voor inwonende ouders. Zone-eigen eigenaars hoeven dat niet.

Voor het Vlaams Belang is de enig probate remedie om rechtszekerheid te geven het radicaal afschaffen van de planbaten. Want ook na de arresten van het Arbitragehof blijven er onduidelijkheden bestaan. Ik weet dat de minister er een voorstander van is om specifieke gevallen op lokaal of provinciaal vlak op te lossen. Hij stelt dat sommige problemen beter kunnen worden geregeld in gemeentelijke structuurplannen. In de ruimtelijke ordening is naast een confectiepak soms ook een maatpak nodig. De vraag is hoe lang het nog zal duren alvorens een degelijke oplossing wordt uitgewerkt voor alle zonevreemde constructies.

Inzake ruimte voor ondernemen moet naar een gezond evenwicht gestreefd worden tussen enerzijds noodzakelijke bijkomende industrieterreinen en anderzijds het saneren van bestaande sites. Ik heb het over de aanpak van de brownfields. Als de minister inzake baanwinkels en de wet op de vestiging van de handelszaken pleit voor de defederalisering van de sociaal-economische vergunningen, dan krijgt hij – hoe zou het anders kunnen – de volledige steun van onze partij. Het verlenen van die vergunningen moet inderdaad een Vlaamse bevoegdheid zijn. Er moet een samenvoeging komen van bouw-, milieu- en sociaal-economische vergunningen zodat het Vlaamse Gewest terzake zijn volledige verantwoordelijkheid kan nemen en een antwoord kan bieden op de onregelmatigheden die er vandaag nog altijd bestaan.

De minister mag er zeker van zijn dat het Vlaams Belang hem op tijd en stond aan zijn beloften zal herinneren. Maar hopelijk is dit niet nodig en krijgt Vlaanderen eindelijk de bevoegdheden die het al lang had moeten hebben om een eigen gecoördineerd beleid uit te stippelen. Dat de minister in de beleidsnota Ruimtelijke Ordening landbouw heeft vermeld als nog steeds een van de belangrijkste economische functies op het platteland, is een goede zaak.

Tevens is het Vlaams Belang tevreden dat de minister bereid is om de vraag naar para-agrarische activiteiten en bijbehorende bedrijventerreinen te onderzoeken. Ook landbouw verdient een volwaardige plaats, en ook voor deze sector is rechtszekerheid belangrijk.

Een laatste punt dat ik nog wil aanhalen is de problematiek van de weekendverblijven. Wij lezen in de beleidsnota dat de resolutie over de weekendverblijven wordt omgezet in decretale regelgeving. De minister wil hier zoveel mogelijk zorgen voor een planologische oplossing. Waar dat niet mogelijk is, wordt een uitdovend woonrecht gewaarborgd.

Beter iets dan niets, maar het voorstel van planingsgerichte aanpak is slechts relevant voor clusters van weekendverblijven. Individuele weekendverblijven vallen in veel gevallen uit de boot en maken geen aanspraak op regularisatie. We mogen echter niet vergeten dat in de jaren zestig en zeventig veel mensen in een bosgebied – thans

Huybrechts

een kwetsbaar gebied – een tweede verblijf hebben opgetrokken en dat de toenmalige overheden dit oogluikend hebben toegestaan. Voor de illegale maar zone-eigen weekendverblijven moet het Vlaamse Gewest een algemene stedenbouwkundige verordening opmaken ter regularisatie. De minister is voorstander van een planologische oplossing waar het kan. Waar dat niet kan, zal een uitdoofbeleid worden gevoerd.

Deze oplossing stelt het Vlaams Belang maar matig tevreden. Bepaalde weekendverblijvers worden in het beste geval gedoogd, zonder mogelijkheid tot verkoop of vererving, terwijl zij dikwijls te goeder trouw hebben gehandeld. Bovendien blijft de overheid ondertussen nog steeds Vorderingen instellen voor de rechtbank. Daarom moet er daadwerkelijk gezorgd worden dat er in overeenstemming met het uitdovend woonrecht voor campings, een gelijkaardige constructie wordt uitgewerkt voor illegale, niet vergunde weekendverblijven.

Het decreet op het handhavingsbeleid moet worden aangepast om rechtszekerheid te bieden bij de afhandeling van de oude misdrijven. Het kan niet dat onlangs nog door de afdeling Bouwinspectie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, na méér dan 30 jaar, bevel tot herstel wordt gegeven en zelfs een hypotheek wordt gelegd op de onroerende eigendommen van de persoon in kwestie. Dit is voor onze partij onaanvaardbaar.

Mijnheer de minister, het is de hoogste tijd dat er een waterdichte rechtszekere ruimtelijke ordening komt evenals administratieve vereenvoudiging en klantvriendelijkheid. Het Vlaams Belang is verheugd dat de beleidsnota Ruimtelijke Ordening in de goede richting evolueert – er zijn ooit andere tijden geweest. Niet alle problemen zijn echter opgelost en niet iedereen kan op beide oren slapen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, we hebben deze uitvoerige beleidsnota, die meer dan 100 pagina's telt, uitgebreid besproken in de commissie. Aangezien ik

hier niet in herhaling wil vallen, zal ik me beperken tot een aantal aandachtspunten die voor CD&V van groot belang zijn.

Ik wil het eerst en vooral over het grondbeleid en over het grondbeleidsplan hebben. Een van de prioriteiten van de Vlaamse Regering is het zorgen voor voldoende en betaalbare bouwkavels. In het Vlaams regeerakkoord staat het volgende te lezen: 'Gelet op de huidige krapte op de markt, willen we een actief grond- en pandenbeleid voeren, in samenwerking met de andere besturen en met private partners.'

Tijdens de bespreking van de beleidsnota in de commissie heeft de minister toegegeven dat dit een zeer heikel punt is. Hij heeft hieraan toegevoegd dat hij toch van plan is om in 2005 effectief werk te maken van een echt grondbeleid. Dit grondbeleid zal zich toespitsen op de ontwikkeling van brownfields, van strategische bedrijventerreinen en van stationsomgevingen.

Tijdens diezelfde commissiebesprekingen heb ik verklaard dat het grondbeleid voor CD&V veel ruimer moet worden gezien. Indien we voldoende betaalbare bouwkavels willen realiseren, hebben we een doordacht grondbeleid nodig.

De minister heeft onlangs verklaard dat er eigenlijk voldoende woongebiedreserves zijn. Het gaat, met andere woorden, om een kunstmatige schaarste. Deze schaarste wordt niet enkel om begrijpelijke familiale redenen gecreëerd, ze wordt tevens door makelaars en grondspeculanten in de hand gewerkt. Zoals in het Vlaams regeerakkoord staat vermeld, moet de Vlaamse Regering tijdens de huidige legislatuur dan ook een duidelijk grondbeleid voeren.

In uitvoering van het decreet op de ruimtelijke ordening moet de Vlaamse Regering een grondbeleidsplan opmaken. Het is de bedoeling om door middel van dit beleidsplan te inventariseren, te coördineren, te integreren en alle beleidsinstrumenten op elkaar af te stemmen.

Op 4 juni 2004 heeft de minister de opdracht gegeven een voorontwerp van grondbeleidsplan op te stellen. Hier is toen een termijn van 10 maanden aan verbonden. Als ik de rekensom maak, zou dit voorontwerp nu ongeveer klaar moeten zijn.

Schauvliege

Mijnheer de minister, hoe staat het met dit grondbeleidsplan? Is de studie gefinaliseerd? U hebt in de commissie verklaard dat de resultaten van de door u bestelde studies niet echt bevredigend zijn. Hebt u ondertussen al nieuwe opdrachten gegeven? Kunt u de resultaten van de opdracht die u op 4 juni 2004 hebt gegeven toelichten? Gezien de prioriteiten die in het Vlaams regeerakkoord zijn opgenomen, moeten we op dit vlak dringend over een aantal aanzetten kunnen beschikken. We moeten, samen met de leden van de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen, in de commissie een grondige discussie over dit onderwerp kunnen voeren.

Een van de instrumenten om het betaalbaar wonen te realiseren, is het versneld op de markt brengen van gronden die in woonuitbreidingsgebieden zijn gelegen. Zoals daarnet al is gezegd, zal deze maatregel niet volstaan. We zullen in dit verband een heel kader moeten creëren. Op het terrein leeft met betrekking tot de woonuitbreidingsgebieden evenwel nog heel wat verwarring. De omzendbrief die de minister tijdens de vorige legislatuur heeft verstuurd, biedt een aantal bijkomende mogelijkheden om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden. Hoewel het hier om een versoepeling van de regelgeving gaat, blijven zeer grote regionale verschillen bestaan. Op sommige plaatsen wordt de omzendbrief zeer strikt geïnterpreteerd, maar op andere plaatsen blijkt de interpretatie wat ruimer te zijn.

Mijnheer de minister, kunt u in dit verband objectieve en duidelijke criteria opstellen? Kunt u de administratie de nodige instructies geven om de omzendbrief op een gelijke, uniforme wijze te interpreteren?

Ik weet dat u aan een kadaster van aan te snijden woonuitbreidingsgebieden werkt. Als ik me niet vergis, gaat het om twee woonuitbreidingsgebieden per gemeente. Als het kadaster van woonuitbreidingsgebieden tot stand is gekomen, moeten we ons voorzichtig opstellen: we mogen die gebieden niet zomaar te grabbel gooien. Ik denk dat we het erover eens zijn dat dit de speculatie enkel zou aanmoedigen.

In de tweede plaats wil ik het hier over de handhaving hebben. De handhaving vormt het sluitstuk van de ruimtelijke ordening. Mensen moeten weten waaraan ze zich kunnen verwachten.

Over de verjaring van de bouw misdrijven heb ik de minister al meermaals vragen om uitleg gesteld en geïnterpelleerd. In een arrest van januari 2005 heeft het Arbitragehof een aantal vernietigingen uitgesproken. Enkel in kwetsbare gebieden speelt de strafrechtelijke verjaring geen rol meer. Buiten de kwetsbare gebieden blijft deze mogelijkheid bestaan. Ondertussen zijn er opnieuw twee maanden verstreken. Mijnheer de minister, naar aanleiding van mijn interpellatie hebt u aangekondigd dat u een aantal professoren rond de tafel zou brengen om te bekijken welke initiatieven u zult moeten nemen en of een decreetswijziging zich al dan niet opdringt. Ik had graag geweten of u zicht hebt op de verdere stappen die u zult zetten om ervoor te zorgen dat op het terrein meer duidelijkheid ontstaat over de verjaring van bouw misdrijven.

Het Arbitragehof heeft gesteld dat de Hoge Raad voor Herstelbeleid perfect grondwettig is. U zou met zeer grote spoed, om het woord onverwijld niet te gebruiken, de Raad voor Herstelbeleid installeren.

De heer Eric Van Rompuy: Gebruik het woord maar.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer Van Rompuy, ik zal het gebruiken. Mijnheer de minister, u zou onverwijld de Hoge Raad voor Herstelbeleid installeren. Wat is de stand van zaken? Ik vind dat het stil blijft, maar het is belangrijk dat er werk van wordt gemaakt.

Uw woorden 'streng waar het moet, soepel waar het kan' zijn al legendarisch. U hebt in ons een bondgenoot, maar ik wil dat snel een wetgevend initiatief wordt genomen. Dat kan in de vorm van een ontwerp van decreet, anders zullen wij wellicht een voorstel van decreet indienen.

Een ander aspect dat voor CD&V belangrijk is, is de structuurplanning, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze legislatuur zal eerst

Schauvlieg

en vooral in het teken staan van de verdere uitvoering van het eerste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, maar ook het tweede structuurplan zal worden voorbereid.

Ik heb al diverse keren gezegd dat we ervoor moeten zorgen dat we over meetinstrumenten beschikken. Mijnheer de minister, meten is weten. We kunnen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen pas echt grondig evalueren als we over juiste gegevens beschikken. Ik wil vragen hier in de eerste plaats werk van te maken.

We stellen ook vast dat het eerste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen nog niet echt is uitgevoerd. Het komt nog maar op kruissnelheid. De principes van het eerste RSV blijven overeind. We moeten snel werk maken van een verdere gelijktijdige afbakening, ook van natuur- en agrarische gebieden.

Mijnheer de minister, dit is een oproep om ervoor te zorgen dat bij de voorbereiding van het tweede Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen nauw wordt samengewerkt met alle betrokken actoren en sectoren. Een breed draagvlak voor een aanpassing van het eerste Ruimtelijk Structuurplan, in voorbereiding van een tweede Ruimtelijk Structuurplan, is heel belangrijk.

Klantvriendelijkheid en vereenvoudiging zijn speerpunten van het regeerakkoord, maar ook van uw beleidsnota. Het is belangrijk dat er duidelijkheid en rechtszekerheid is. Dat zijn belangrijke instrumenten om ervoor te zorgen dat er minder inbreuken gebeuren en minder misdrijven worden gepleegd.

Een eerste voorwaarde is een snelle afhandeling van de bouwvergunning. Mijnheer de minister, tijdens de vorige legislatuur hebt u een aantal stappen gezet en resultaten geboekt, maar het volstaat niet. We moeten ook werken aan de motivering, zodat mensen duidelijk weten waarom iets geweigerd wordt of niet kan.

Ik wil ook een oproep lanceren om een zekere rust te garanderen op het vlak van ruimtelijke ordening. Mijnheer de minister, de voorbije jaren wer-

den veel decreetswijzigingen door het parlement goedgekeurd, waardoor niemand op het terrein nog weet wat kan of niet kan, of niet meer weet hoe de wetgeving in elkaar zit. Ik wil vragen erop toe te zien dat zo weinig mogelijk onnodige wijzigingen worden doorgevoerd.

Tevens is meer en betere informatie belangrijk. In het jaarverslag van de Vlaamse ombudsman merken we dat er heel wat klachten betrekking hebben op de ruimtelijke ordening. Dit domein behoort bijna tot de top van de klachten. Dit wijst op een zekere tekortkoming ten aanzien van informatie en duidelijke, beschikbare teksten. Daar moeten we de komende vier en een half jaar die ons nog resten werk van maken en ervoor zorgen dat we in de volgende verslagen van de Vlaamse ombudsman kunnen merken dat er op het vlak van de ruimtelijke ordening stappen vooruit zijn gezet.

Tot slot wil ik het hebben over de weekendverblijven. Op 15 januari 2003 werd in het Vlaams Parlement een resolutie omtrent deze aangelegenheid goedgekeurd. Het is de bedoeling dat deze resulteert in een decreetgevend initiatief. U hebt in uw beleidsnota aangekondigd dat u er snel werk van zult maken. Op het terrein leeft er heel wat ongenoegen en bestaat er onduidelijkheid en ook de gemeenten weten niet goed wat van hen wordt verwacht. Mijnheer de minister, ik reken op u en op de hele regering dat er zo snel mogelijk een initiatief wordt genomen zodat iedereen weet waaraan hij zich moet verwachten, ook al zal het misschien een slechte boodschap zijn. De onzekerheid die er nu heerst, moeten we zo snel mogelijk wegnemen.

Mijnheer de minister, uw beleidsnota is uitgebreid en ambitieus en er zijn heel wat uitdagingen in te vinden. Ik hoop dat de inhoud ervan effectief wordt gerealiseerd. U hebt soms de gewoonte u vast te pinnen op een timing die u niet altijd kunt halen. Ik zou willen vragen om met de nodige spoed een aantal initiatieven te nemen om voor meer duidelijkheid op het terrein te zorgen. U moet er geen timing op zetten want niemand wordt daar beter van en we hebben er slechte ervaringen mee in andere dossiers.

Mijnheer de minister, zorg alstublieft wel dat er een aantal duidelijke signalen komen naar het terrein. We zijn uw bondgenoten om uw ambiti-

Schauvliege

euze beleidsnota te realiseren want we hopen dat het niet alleen bij woorden blijft. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, om niet in herhaling te vallen, zal ik me beperken tot enkele punctuele zaken waarvan we menen dat ze belangrijk zijn. Eerst is er de noodzaak om heel het structuurplanproces dat we, met zin of met tegenzin, hebben moeten inzetten, op diverse niveaus af te werken. Het zou van uiterst onbehoorlijk bestuur getuigen als we de steden en gemeenten niet zouden aanzetten om dit af te werken. Voor de provincies is er geen probleem omdat ze allemaal een structuurplanning hebben.

Een tweede reden om dat proces af te werken, is dat we dan de subsidiariteit ten aanzien van de lagere bestuursniveaus ten volle kunnen laten spelen. Het is uiteindelijk de bedoeling dat heel het vergunningenbeleid zo veel mogelijk op het niveau van steden en gemeenten wordt afgewerkt. Daarvoor is het vereist dat de voorafgaande procedure van de structuurplanning en eventueel de uitvoeringsplanning die daaraan is gekoppeld, voleindigd wordt. De steden en gemeenten moeten de structuurplanning uiteindelijk opstellen zodat we de stok om de hond te slaan zo veel mogelijk kunnen vermijden. Vele dossiers vallen namelijk over de ruimtelijke draagkracht en de ruimtelijke ordening, die soms nogal licht worden gehanteerd door de administratie.

De VLD-fractie stond destijds niet achter het decreet op de structuurplanning. We hebben dit moeten aanvaarden omdat het al deels was uitgevoerd bij het begin van vorige legislatuur. We moeten die structuurplanning afwerken. We mogen de gemeenten niet de indruk geven dat die niet hoeft. Het uiteindelijke doel moet zijn de gemeenten die voldoen aan de vijf voorwaarden van het decreet, de volledige bevoegdheid te geven inzake de vergunning. We moeten dat werk afmaken. Ik kan begrijpen dat de gemeenten nog wat respijt hebben gekregen om dat huiswerk te maken. Op een vijftigtal na zijn ze er niet mee klaar. Het zou echter van een slecht bestuur getuigen mocht er nog een

uitstel komen boven op het uitstel van het ontwerpdecreet.

Dan is er het punt van de huidige stand van het verjaringsdecreet en de gevolgen van het arrest van het Arbitragehof van 19 januari 2005. Er zijn inderdaad nog een aantal uitdagingen waarop moet worden ingegaan door middel van een wijzigend decreet. Zo moet er een bepaling komen inzake de vergunning wanneer een misdrijf verjaard is. Ik laat in het midden of die verjaring dan gelijkstaat aan een vergunning, maar we moeten er alleszins iets aan doen, om rechtszekerheid te scheppen voor de burger. In het wijzigend decreet moet ook worden bepaald dat het in stand houden geen misdrijf meer is. Nu bestaat er discussie over deze vraag binnen de rechtspraak. Het hof van beroep in Gent oordeelde dat het een misdrijf is, maar dat er geen straf kan worden gegeven. In Antwerpen oordeelde het hof dat er geen sprake is van een misdrijf. De decreetgever moet duidelijkheid scheppen terzake. Dat wordt van ons verwacht, en terecht.

Ook moeten we iets doen aan de termijn binnen welke de burgerlijke vordering kan worden ingesteld. Het kan niet dat, wanneer de strafrechter oordeelt dat een stedenbouwkundig misdrijf verjaard is, de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur de volgende dag een burgerlijke vordering instelt om precies hetzelfde te vragen. Dat klopt juridisch niet. Het biedt ook geen rechtszekerheid voor wie hiermee te maken krijgt.

In een wijzigend decreet zullen we zeker ook een en ander moeten bepalen over zones die wijzigen van bestemming. Zo kan men van een kwetsbaar in een niet-kwetsbaar gebied terecht komen, maar ook het omgekeerde is mogelijk. Dan rijst de vraag of de verjaringsproblematiek in vraag wordt gesteld.

Dit zijn veeleer elementen van technisch-juridische dan van politieke aard. We moeten deze elementen opnemen om een meerwaarde te bieden voor de rechterlijke macht en de burger.

Een reden om het wijzigend decreet niet meteen op te stellen zou kunnen zijn dat het interessant is om te bekijken hoe de rechterlijke macht gevolgen afleidt uit het arrest van het Arbitragehof. Hoe langer dit duurt, hoe meer zaken er worden

Lachaert

opgelost door de rechterlijke macht. Alleen waar er nog enige twijfel zou kunnen bestaan, kan de decreetgever wijzigingen aanbrengen. We mogen ons zeker niet bezondigen aan overdreven regelgeving. Daar bestaat immers altijd de neiging toe.

Het volgende element is mijn stokpaardje, namelijk de werking van de administratie. In het regeerakkoord staat dat we een loket per provincie moeten oprichten waar men terecht kan voor basisinformatie over een stedenbouwkundig dossier. Het is dus niet de bedoeling dat men er een gedetailleerd advies kan krijgen over een specifiek dossier. Wel moeten burgers, bedrijven, lagere overheden en iedereen die raad wil over de regelgeving, terecht kunnen bij dat provinciale loket. We zouden graag hebben dat dit loket, conform het regeerakkoord, zo snel mogelijk wordt opgericht. Ik weet ook dat dit niet meteen het hot item van de administratie is. We gaan het dus moeilijk krijgen.

Eveneens wat de administratie betreft, is er nog steeds het pijnpunt van het beroep van de gemachtigde ambtenaar tegen de beslissing van de deputatie. In het regeerakkoord staat dat we een decreettekst zullen moeten maken waardoor die ambtenaar nog slechts de wettigheidscontrole en niet de opportuniteitscontrole doet. Dat laatste gebeurt vandaag nog steeds te veel: kijken we maar naar Oost-Vlaanderen.

De gouverneur van Oost-Vlaanderen heeft trouwens de gemachtigd ambtenaar voor Oost-Vlaanderen gevraagd voortaan aanwezig te zijn op de zittingen van de bestendige deputatie. Dat is een schitterend initiatief, want de vorige gouverneur had hier ook al veel moeite mee. Sinds drie weken is de gemachtigd ambtenaar inderdaad aanwezig. Hij kan daar als openbaar ministerie zeggen wat hij vindt van bepaalde dossiers, en in een tegensprekelijk debat de deputatie een beroepsuitspraak laten doen.

Het is immers ongehoord dat steeds opnieuw beroep wordt aangetekend tegen het besluit van welke deputatie ook, en dan nog op grond van het ene zinnetje: 'Wij hernemen ons advies verstrekt destijds.' Dat slaat op het advies dat werd gegeven toen het schepencollege het dossier doorstuurde naar Arohm. Dat is geen behoorlijk bestuur. Als

het gemotiveerd wordt, kan ik er in komen, maar dan moet die motivatie ook gegeven worden.

We moeten dan ook dringend iets doen aan dat onnodig beroep telkens bij de minister. Ik veronderstel dat ze daar in Brussel ook problemen mee hebben. Er moeten zich immers ook ambtenaren mee bezighouden, evenals het kabinet en de minister. We zouden dat kunnen vermijden. De geschiedenis van de stedenbouw laat een evolutie zien naar meer structuurplanning en uitvoeringsplannen. Het is dus niet meer zo moeilijk om te weten wat er kan en wat niet. Vroeger was dat anders, maar vandaag ligt alles grotendeels vast.

De druk op de prijzen van de bouwgronden is inderdaad zeer hoog, ook al doordat er een grote vraag is. De historisch lage intresten komen daar bovenop. Onze vraag is dat, het liefst snel en soepel, een aantal woonuitbreidingsgebieden wordt vrijgegeven. Daarbij zullen we het beruchte kadaster krijgen, waar ik op dat moment dan ook vragen over zal stellen. Ik vraag echter alvast dat bij de opmaak van dat kadaster niet in het wilde weg wordt gewerkt, maar op een verstandige manier.

Het uitgangspunt moet zijn dat rekening wordt gehouden met het reeds bestaande werkmateriaal, met name de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Of die nu al goedgekeurd zijn of niet, er zijn er al veel doorgelicht door de ARP. We moeten zorgen niet in conflictsituaties terecht te komen wanneer sommige gemeentebesturen hun huiswerk gemaakt hebben en het Vlaamse Gewest nog prioriteiten wil leggen. Ik pleit ervoor de gemeenten niet voor het hoofd te stoten en hun geen redenen te geven om niets meer te doen. Er moet wel degelijk rekening worden gehouden met het werk van de gemeenten bij de opmaak van het kadaster.

Er is een delicate discussie over de afbakening van de agrarische en de natuurlijke structuur. Sommige partijen voeren graag een ideologische en symbolische strijd voor natuur en landbouw, al hebben ze er in het verleden geen oplossing voor kunnen vinden. Het buitengebied is uiteraard een geheel dat alleen maar gezamenlijk afgebakend kan worden. Daarom is het initiatief genomen een aantal voorbeeldgebieden af te bakenen.

Het moet mogelijk zijn een afbakening te maken met voldoende respect voor elkaar, en mits vol-

Lachaert

doende rechtszekerheid voor de functies die in het gebied aanwezig zijn. Op het gemeentelijk niveau lukt het blijkbaar wel, maar op een ander niveau wordt het altijd weer een symbolische strijd. Met een beetje goede wil moet het echter wel lukken.

Mevrouw Schauvliege, we hebben in de vorige regeerperiode veel moeten wijzigen, omdat er daarvoor niet naar ons werd geluisterd. We hebben toen alle wijzigingen doorgevoerd die al als amendement waren ingediend in de paasperiode van de vorige, vorige legislatuur daarvoor. Er waren destijds bij de opmaak van het decreet op de ruimtelijke ordening maar drie volksvertegenwoordigers aanwezig in de commissievergadering. Ik heb het dan ook altijd spijtig gevonden dat dat op de valreep moest gebeuren tussen 28 februari en de verkiezingen. Er waren echter andere prioriteiten. (*Opmerkingen bij CD&V*)

Ik vond het een gemiste historische kans. Tot op vrijdag 28 februari 1999 om vier uur mochten nog decreten worden ingediend. Om kwart voor vier, een kwartier voor het einde, werd nog een decreet ingediend op de ruimtelijke ordening. Het betrof de eerste wijziging sinds 1962. Er is toen een discussie ontstaan in de commissie, maar ik heb het altijd spijtig gevonden dat we met zo weinig waren. Er was maximaal één volksvertegenwoordiger per partij aanwezig. De tekst werd erdoor gejaagd en men heeft naar niets willen luisteren.

Het decreet werd goedgekeurd op 18 mei 1999 en daarna begon de miserie. Ik herinner me nog goed dat op een woensdag over het decreet werd gestemd. Dezelfde avond verklaarde de heer De Roo in het radioprogramma *De Wandelgangen* dat er toch een en ander aan het decreet diende te worden gewijzigd omdat het niet door de bevolking zou worden gedragen.

Ik heb heel de situatie altijd al een verloren kans gevonden. Het was een zwart moment in de geschiedenis van de ruimtelijke ordening. Een legislatuur later, hebben we heel wat moeten wijzigen aan het decreet. Het betrof eerder technische dan politieke zaken. In november 2003 werd een decreet gemaakt met 79 wijzigingen: 1 politieke

wijziging en 78 fouten. Waarmee zijn we op zulke momenten bezig als decreetgever?

Mijnheer de minister, ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw beleidsnota voor de komende vijf jaar. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Lachaert, u kent perfect de ontstaansgeschiedenis van het decreet. Ik kan enkel vaststellen dat er de voorbije legislatuur heel wat wijzigingen werden goedgekeurd op decreten die tijdens dezelfde legislatuur werden goedgekeurd. Ik heb daar geen leedvermaak bij, maar vind dat we nu moeten vermijden om steeds opnieuw wijzigingen aan te brengen. We moeten ervoor zorgen dat er nu wat rust komt in de ruimtelijke ordening. Ik ben ervan overtuigd dat we elkaar terzake zullen vinden.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, in het maatschappelijk en politiek debat over ruimtelijke ordening is het geen overbodige luxe dat we nog eens duidelijk maken waar het ons om te doen is en waartoe een goede ruimtelijke ordening moet leiden. Of anders gezegd: we moeten ons bewust zijn van de maatschappelijke ellende en van de hoge maatschappelijke kosten waartoe het ontbreken van een goede ruimtelijke ordening kan leiden.

De problemen die we hebben in Vlaanderen op het vlak van wateroverlast, onze achterstand op het vlak van rioleringen, de problemen op het gebied van de verkeerscongestie en het niet echt stabiele investeringsklimaat in Vlaanderen, zijn in belangrijke mate terug te voeren op het ontbreken van een goede ruimtelijke ordening, ook al werd de jongste jaren een belangrijke trendbreuk gerealiseerd.

Na de vele decreetswijzigingen van de voorbije jaren, de rechtsonzekerheid en de problemen op het vlak van handhaving die daarvan het gevolg

Martens

zijn, moeten we deze legislatuur een periode van rust inbouwen. In die periode moeten we in de eerste plaats uitvoeren wat reeds in de steigers staat.

Natuurlijk zijn er nieuwe maatschappelijke behoeften ontstaan sinds het begin van het RSV. Vlaanderen heeft nood aan windmolens en we moeten een ruimtelijke visie ontwikkelen op de optimale inplanting ervan. Uit de sanering van onze onderwaterbodems blijkt duidelijk dat Vlaanderen behoefte heeft aan bijkomende stortplaatsen voor bagger- en ruimingspecie. De Vlaming, met zijn toegenomen vrije tijd, heeft behoefte aan recreatievoorzieningen. De stedelingen hebben steeds meer behoefte aan stadsrandbossen om in te verpozen en te recreëren. Uiteraard moeten al deze nieuwe maatschappelijke noden en behoeften een invulling krijgen in een volgend ruimtelijk structuurplan.

De voorbereiding en ontwikkeling van dat nieuw ruimtelijk structuurplan, mogen echter geen voorwendsel zijn om, de uitvoering van het huidige structuurplan on hold te zetten. Ik ben het met mevrouw Schauvliege eens dat de principes van het huidige ruimtelijk structuurplan, de structuren, de visie en de ruimtebalans nog altijd up-to-date zijn en dat we daar het best ook uitvoering aan geven. We weten dat we om onze biodiversiteit te beschermen nood hebben aan een Vlaams ecologisch netwerk met grote natuurgebieden die in elkaar overvloeien of met elkaar in verbinding staan. We weten dat Vlaanderen nood heeft aan bijkomende industrieterreinen om de behoefte aan bijkomende werkgelegenheid te kunnen invullen. We weten dat we om de toekomst van onze landbouw te garanderen een Vlaamse agrarische structuur van een 750.000 hectare nodig hebben. We weten dat we de rivier- en beekvalleien in ere moeten herstellen om overstromingen tegen te gaan, als ruimtelijke drager van het buitengebied met meer ruimte voor water.

Spijtig genoeg blijft de uitvoering op al die terreinen achter. We zitten met serieuze tekorten op onze ruimtebegroting. Van de 10.000 hectare bijkomend bosgebied dat moest worden aangelegd, zijn er in de eerste 7 jaar van het RS slechts 3.000 gerealiseerd. Het Vlaams ecologisch netwerk is voorlopig voor slechts twee derde gerealiseerd.

Het gaat dan nog om het gemakkelijkst te realiseren gedeelte want het is ingevuld in hoofdzakelijk bestaande groene bestemmingen op het gewestplan. Ook voor de 38.000 hectare bijkomende natuurgebieden zitten we zeker niet op koers.

U zult misschien reageren dat Vlaanderen te klein is voor al die verschillende behoeften. Dat klopt echter niet, er is ruimte. Er blijkt momenteel meer dan 800.000 hectare in landbouwgebruik te zijn terwijl we maar een agrarische structuur van 750.000 hectare nodig hebben. Er blijken 150.000 lege bouwpercelen in de woongebieden te liggen. De ruimte is er, alleen komt ze niet vrij op de juiste plaatsen of wordt ze niet op de markt aangeboden, bijvoorbeeld om grondspeculatieve redenen. Ik denk dan ook dat we in deze legislatuur werk moeten maken van de aanvulling van onze gereedschapskoffer voor het grondbeleid. We moeten bijkomende grondbeleidsinstrumenten invoeren om effectief van een ambitieus grondbeleid werk te kunnen maken.

Essentieel is daarbij de Grondbank. Daarin kunnen we de voorkoop- en opkooprechten concentreren. Instrumenten zoals een grondenruil kunnen daarmee worden geoperationaliseerd. We hebben ook nood aan een operationele regeling van de planbaten. We hebben nood aan een grondspeculatietaks of eventueel een heffing op leegstaande bedrijventerreinen zodat de enorme reserve aan slapende woon- en bouwgrond, en in sommige regio's aan slapende bedrijventerreinen, op de markt komt.

Dit soort instrumenten kan bijkomende inkomsten genereren waarmee we dan weer brownfields kunnen saneren. De post voor deze sanering in de begroting is immers gedecimeerd. Voor 2005 staat nog slechts 5 miljoen euro ingeschreven voor de ambtshalve bodemsanering. Daar komen we niet ver mee. We moeten alleszins gaan denken aan een alternatieve financiering van de broodnodige sanering van vervuilde bedrijventerreinen. Dit kan zowel een milieudoel heiligen als bijkomende ruimte scheppen. Bovendien moeten we dan de greenfields minder aansnijden, de maagdelijke terreinen in onze schaarse open ruimte.

Bijkomende middelen kunnen tevens worden gebruikt voor de financiering van het Rubiconfonds om overstromingsgebieden aan te leggen en in te richten. Die maken dat natuurgebieden onder

Martens

water lopen in plaats van kelders. Het grondbeleidsplan is zeer urgent en moet voor mijn fractie de grootste prioriteit krijgen. Volgens het decreet moest het er al liggen op 1 mei 2002. Het is bijna 3 jaar later. Ik denk dat de tijd van studeren intussen achter ons moet liggen. We moeten op korte termijn knopen doorhakken.

Ik wil het ook hebben over de duurzame inrichting van de ruimte die de verschillende sectoren toegemeten krijgen. Bestemmen is één zaak, inrichten een andere. We moeten veel meer oog hebben voor een duurzame, kwaliteitsvolle ruimtelijke inrichting, zowel van de woongebieden, als van de industriegebieden, als van de natuurgebieden. We moeten meer investeren in natuurinrichting en het creëren van duurzame bedrijventerreinen, waar bepaalde nutsfaciliteiten kunnen worden gedeeld, waar kan worden geïnvesteerd in collectieve infrastructuur, zoals grijswatercircuits, en in het tot stand komen van industriële ecosystemen.

Ruimtelijke Ordening moet via stedenbouwkundige verordeningen duurzaam bouwen een duw in de rug geven, het gebruik van duurzame bouwmaterialen en van installaties voor het opslaan, infiltreren en hergebruiken van regenwater stimuleren. Ook het gebruik van hernieuwbare energie bij bestaande gebouwen moeten we stimuleren.

Het sluitstuk van het beleid is de handhaving. De sp.a-fractie blijft het tweesporenbeleid verdedigen, dat de vorige legislatuur is uitgewerkt. De historische bouwovertradingen moeten kunnen verjaren, zeker waar dat maatschappelijk verantwoord is. De overtradingen die gebeurden toen de overheid dat oogluikend toestond, en soms zelfs aanmoedigde, moeten kunnen verjaren als ze geen blijvende hinder veroorzaken voor de omwonenden.

Als gevolg van het recente arrest van het Arbitragehof is daarover een probleem ontstaan. De twee uitzonderingsgronden op de verjaarbaarheid werden geschrapt. Er moet een alternatief komen voor de uitzondering op die verjaarbaarheid, waardoor een bouwovertrading die voor blijvende hinder zorgt voor omwonenden, niet mag verjaren. Het handhavingsbeleid moet toch oog hebben voor de mensen wier belangen worden geschaad door een bouwovertrading. We hopen op een wet-

telijke maatregel die het schrappen van de uitzondering op de verjaarbaarheid ondervangt.

Voor de nieuwe overtradingen moet er een lik-op-stukbeleid komen, dat een strenge handhaving voert. De bouwinspectie, al dan niet na integratie met de milieu-inspectie, moet extra middelen en mankracht krijgen, om de handhaving te kunnen waarmaken. Er moet een preventieve werking uitgaan van zo'n lik-op-stukbeleid, dat nieuwe bouwovertradingen voorkomt en ons veel leed zal besparen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bespreking in de commissie was heel interessant. Mijnheer de minister, uw uiteenzetting over de beleidsnota was duidelijk en helder. De werkwijze is een voorbeeld voor andere commissies.

We willen wel nogmaals onze bezorgdheid uiten over een aantal onderdelen van het beleidsplan. Daarbij zal ik sommige sprekers herhalen, maar soms is herhaling goed.

Over de verjaring van de bouw misdrijven willen we vandaag niet uitgebreid spreken. We zullen dat doen ter gelegenheid van de geplande decreetswijziging, waarvan we verwachten dat die er komt, en wel om het decreet dat in de vorige legislatuur werd goedgekeurd, te herstellen. De uitspraak van het Arbitragehof was niet dat er foute zaken in stonden, maar wel dat ze juridisch onzorgvuldig werden uitgewerkt.

Mijnheer de minister, ik verwijs naar het regeerakkoord en uw beleidsnota inzake het Structuurplan Vlaanderen. We reageerden opgelucht toen we vernamen dat het RSV overeind blijft, en dat de uitgangspunten van het RSV ook de uitgangspunten van deze regering zijn. De signalen die we destijds opvingen over de herintroductie van de opvulregel en de toekenning van twee nieuwe woonuitbreidingsgebieden per gemeente, bleken gelukkig slechts geruchten. Nochtans heb ik zojuist tijdens de discussie over het kadaster vernomen dat de idee van twee woonuitbreidingsgebieden per gemeente opnieuw wordt opgevestigd. We zijn benieuwd naar uw antwoord, mijnheer de minister.

Daems

In de commissie hebben we het ook gehad over het belang van de verdere uitvoering van het RSV I, die blijkbaar stokt op meerdere terreinen. Ik verwijs daarvoor naar het belangrijke gezamenlijke advies van de SERV en de MiNa-Raad.

Mijnheer de minister, wat de grenslijn tussen stedelijk gebied en buitengebied betreft, hebt u zelf verwezen naar het MIRA-rapport waar onder het luik versnippering duidelijk wordt benadrukt dat de bebouwing in stedelijke gebieden sneller toeneemt dan in het buitengebied. Het RSV kwam misschien wat laat maar het werkt wel, zegt u. Wij vragen dat u die harde grenslijn tussen stedelijk en buitengebied behoudt.

In strijd met het RSV en uw uitgangspunten inzake subsidiariteit en transparantie, is uw voorneemen om de bindende bepalingen van de gemeentelijke structuurplannen facultatief te maken. Ook het wegvallen van de zogenaamde stok achter de deur indien de gemeenten tegen 2007 niet voldoen aan de vijf voorwaarden om vergunningen toe te kennen, is een slecht signaal. In sommige gemeenten zal het gemeentelijk structuurplan een mooi maar weinig doortastend theoretisch werkstuk blijven.

Wonen wordt één van de grote uitdagingen voor de toekomst. De beleidsnota is op een aantal punten hoopvol. Mijnheer de minister, u wilt nieuwe woonvormen vlotter mogelijk maken, kavels binnen bestaande woongebieden op de markt brengen en de lokale grondregies helpen een sociaal grondbeleid te voeren. We vragen echter enige terughoudendheid voor wat de woonuitbreidingsgebieden betreft. Al te makkelijk wordt de krapte op de bouwmarkt als de belangrijkste reden aangehaald voor de stijgende grondprijzen, terwijl uit meerdere rapporten blijkt dat gronden vaak om speculatieve redenen worden vastgehouden. We hebben het dan niet over de familie die een stuk grond opspaart voor zoon of dochter.

Ook minister Keulen schrijft in zijn beleidsnota dat 25.000 hectare of 12,6 percent van alle bouwpercelen in woonzones er onbebouwd bijligt. Dat is goed voor 1 miljoen woningen, aldus minister Keulen.

Mijnheer de minister, de eerste opdracht is om de bestaande kavels los te wrikken. U hebt zelf

gezegd dat heffingen daartoe een probaat middel zijn, maar dat gemeenten die klus zelf moeten klaren. Ik ben het daarmee eens, maar ik denk dat u als minister een pro-actievere rol kunt spelen.

Ik verwijs terzake ook naar het Zomerakkoord van een aantal jaren geleden. Wat is de stand van zaken over het opmaken van de tweejaarlijkse rapporten door de provincies van de woonbehoeften per bestuurlijk arrondissement? Deze maatregel werd ingevoerd als een soort compensatie voor het weglaten in sommige gevallen van de gemeentelijke-woonbehoeftestudies. Wat zijn de resultaten van deze studies?

Inzake de KMO- en industriezones is het positief dat u naast het ontwikkelen van de greenfields ook verder werk maakt van de brownfields. U zult daar echter de nodige middelen moeten voor uittrekken.

Verder wil ik nogmaals een lans breken voor een spaarzame en duurzame invulling van bedrijventerreinen. Dit is een typisch horizontale opdracht die meerdere bevoegdheden behelst. Toch zit u met Ruimtelijke Ordening op het cruciale departement. Via de ruimtelijke ordening wordt de basis voor de rest gelegd. Een concreet en belangrijk voorbeeld is de afbakening van het economisch netwerk Albertkanaal. Uit de voorbereidende nota's heb ik begrepen dat u niet alleen werkt aan nieuwe terreinen, maar dat u ook de bestaande paarse terreinen screent en ze tracht los te wrikken.

Dat is inderdaad een eerste manier van duurzaam ruimtelijk ontwikkelen, maar de ruimtelijke ordening heeft nog andere instrumenten om duurzame en compacte terreinen te ontwikkelen. Zo kan via stedenbouwkundige verordeningen en voorschriften een flankerend beleid worden opgelegd met betrekking tot bijvoorbeeld meerlagig en compact bouwen, zongerichte inplanting, uitbouw van gemeenschappelijke voorzieningen, parkmanagement, gezamenlijke mobiliteitsafwikkeling, ontsluiting gericht op multimodaal vervoer, enzovoort.

Ook het aantrekken van bepaalde types van bedrijven die reststromen aan elkaar leveren, kan mee via de ruimtelijke ordening worden gestuurd. U bent daar jammer genoeg niet op ingegaan in de commissie. Nochtans is het voorwaarden-scheppend kader hiervoor een duidelijke Vlaamse

Daems

bevoegdheid. Ondanks goeie wil houden nogal wat gemeenten en intercommunales de boot af omwille van het concurrentieel nadeel dat ze op korte termijn menen te ondervinden in vergelijking met hun buurgemeenten die werken volgens de oude manier.

Vorige week was er een debat naar aanleiding van de beleidsnota's van minister Peeters en minister-president Leterme. De benadering van minister-president Leterme leek me toch anders. U bent de coördinerend en integrerend minister voor de open ruimte. Wordt de gelijktijdige afbakening van 750.000 hectare landbouwgebied, de extra 38.000 hectare natuur en de 10.000 hectare bosgebied binnen de voorziene timing en volgens de afgesproken aanpak van pilootgebieden al dan niet gerealiseerd? Uit het antwoord van minister-president Leterme maak ik op dat we ons toch nog mogen verwachten aan een soort evaluatie vooraleer er iets gebeurt.

Mijnheer de minister, horizontaal doorheen alle bovenstaande punten loopt de noodzaak van een doortastend grondenbeleid. Als u doortastend wilt optreden in de lokale sociale woningbouw, als de overheid sturend wil optreden voor betaalbare bouwgronden, als u het moeizame debat over de afbakening van de natuurlijke en landbouwstructuur vooruit wilt helpen, als u centen wilt incasieren om via de opbrengsten uit de planbatenregeling – het zogenaamde Rubiconfonds – de watertoets in te voeren, is de ontwikkeling van een grondbeleid een noodzakelijke voorwaarde.

We zijn benieuwd naar uw antwoord inzake de studie. We vrezen dat er weer heel wat zal worden gestudeerd, hoewel er tussen 2001-2003 toch wel enkele degelijke rapporten inzake het grondbeleid werden geschreven. Ook bestaat er een ontwerp van decreet inzake de grondenbank, dat nog door de vorige Vlaamse Regering – door u en toenmalig minister Sannen – principieel werd goedgekeurd. Waarom wordt dat niet voorgelegd aan het Vlaams Parlement?

Mijnheer de minister, uw beleidsnota bevat heel wat wolfijzers en schietgeweren. We zijn bijvoorbeeld bezorgd over uw intentie de definitie van kwetsbare gebieden af te slanken, terwijl er net behoefte is aan een uitbreiding ervan. Ik verwijs

naar het recente advies van de MiNa-Raad. We zijn bezorgd dat er een verzwakking wordt ingevoerd van de stedenbouwkundige handhaving, nochtans één van de grondpijlers van de ruimtelijke ordening, onder meer door hun positie meer of volledig afhankelijk te maken van de Hoge Raad voor Herstelbeleid. We zijn ook bezorgd over de wensdromen van sommigen om woonuitbreidingsgebieden bijna à la carte te kunnen aansnijden. We zijn uiteraard bezorgd over de richting die het debat over de verjaring van bouw misdrijven uitgaat. Mijnheer de minister, iedereen is voorstander van meer rechtszekerheid en vereenvoudiging, maar het mag geen verkooptruc worden voor het verder afzwakken van de regelgeving.

Mijnheer de minister, uw beleidsnota biedt heel wat hoopvolle perspectieven voor een duurzame ruimtelijke ordening. Er moet echter boter bij de vis komen en de mooie principes moeten worden vertaald in duidelijke beleidskeuzes. De eerste testcase is het debat over de verjaring van bouw misdrijven. Daarom krijgt deze beleidsnota het voordeel van de twijfel. (*Applaus bij sp.a-spirit en Groen!*)

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, als de strengste oppositiepartij u in dezen het voordeel van de twijfel gunt, dan kunnen we niet anders dan u het vertrouwen te geven. U staat echter voor de enorme taak om het RSV I uit te voeren, bij te sturen en te evalueren, én een nieuw RSV te maken. Er bestaan inzake dit thema nogal wat spanningen, en ik zal die van de N-VA naar voren brengen.

Een grote spanning betreft de planningsprincipes en het hectarefetisjisme. We sluiten ons aan bij de visie dat het RSV I een visionair document is dat moet worden uitgevoerd, maar ook moet worden bijgestuurd.

Tien jaar geleden waren de aspecten recreatie, sport en vrije tijd maatschappelijk niet zo belangrijk als nu. Deze zijn onvoldoende ingebracht. Deze sector moet volwaardig bij het hele debat worden betrokken. Wat is een recreatiedomein? Wat is een sportdomein? Het gaat mijns inziens over een combinatie van functies: natuur en recreatie, toerisme en vrije tijd in combinatie met vrije

Loones

tijd en landbouw. We hebben al een hele weg afgelegd en op de afdeling Natuur van uw administratie is de voorbije tien jaar heel veel gebeurd. Aanvankelijk zat men in een zeer behoudende positie, maar nu ziet men in dat men te winnen heeft bij samenwerking. Er blijven pijnpunten bestaan, maar er is een grote openheid. Er zijn nog veel stappen te zetten, maar er is al veel gebeurd. Onlangs heb ik zelf ervaren dat er langs een nieuw wandelpad in een bos geen bank mocht worden geplaatst omdat dit een vorm van sedentaire recreatie vormde. In het kader van natuurbeheersplannen wil men bijvoorbeeld bermen nog altijd niet omvormen tot fietspaden. In een van prachtigste open duingebieden aan de kust mag nog altijd niet worden gewandeld met een hond aan de lijn.

Het gevaar schuilt in de beheersrichtplannen die worden opgesteld in een bepaalde periode, met een aantal doelstellingen op korte termijn en een aantal op lange termijn. Men wil niet ingaan tegen deze op lange termijn. We moeten de details beter in het oog houden.

We staan nog nergens op het vlak van landbouw in combinatie met recreatie, vrije tijd, sport, enzovoort. Landbouw zit nog steeds – ten onrechte – in een strijdende positie waarbij het bedreigd wordt op zijn territorium, terwijl er zoveel kansen liggen bijvoorbeeld op vlak van plattelandstoerisme. Dat moet uit de taboesfeer worden gehaald.

Combinaties met sport moeten mogelijk zijn. In Nederland kan men bij de boer golfen. Daar kan men in landbouwgebieden sporten. We kunnen daarvan leren. In dat verband is de integratie van natuur-, landbouw- en recreatiefuncties in de kustpolders belangrijk. Naar aanleiding van een hard standpunt van de Boerenbond heeft één regeringspartij herinnerd aan de principes in het kustpolderdecreet dat tijdens de afgelopen zittingsperiode is ingediend maar vandaag wellicht niet meer haalbaar is. Die principes zijn echter belangrijk.

Het ruimtebeslag is een moeilijke zaak. De minister gaat uit van het partnerschapsmodel. Uiteraard is daarbij een scheidsrechter nodig, en dat kan uiteraard alleen maar de minister van Ruimtelijke Ordening zijn. Wonen is in dat verband een probleem. Ik lees dat de afgelopen tien jaar 250.000 woningen zijn gecreëerd, waarvan er

100.000 volgens een open bebouwing zijn opgetrokken. Uiteraard nemen die laatste veel ruimte in. We beschikken over het instrument van de voorkoop. Er is de suggestie over de Grondbank. Er is dus werk te verrichten.

Wat de landbouw betreft, heb ik cijfers gevonden in Boer en Tuinder. In de gewestplannen is iets meer dan 800.000 hectare landbouwgrond afgebakend. Daarvan zou 633.769 hectare worden gebruikt door professionele landbouwers. Ongeveer 20.000 tot 30.000 hectare wordt gebruikt door hobbyisten. Er zijn dus nog veel mogelijkheden. Overigens begrijp ik niet hoe het komt dat het allemaal niet efficiënter kan. Het gaat te ver als we landbouwgrond enkel gebruiken om mest te dumpen. In Nederland heeft de landbouwminister zelf gezegd dat wellicht 50 percent van het landbouwareaal andere functies zou kunnen vervullen. Dat debat moeten we voeren. Landbouw verdient ons respect en moet economisch worden ondersteund. Toch is er ruimte voor besparingen.

Ik wil hier mijn bezorgdheid uitdrukken over de fasering van het tweede RSV. Na het zomerakkoord van 21 juni 2002, bijna drie jaar geleden, is er niet veel meer gebeurd. Wanneer zal men de verlanglijstjes van de ruimtebehoevende sectoren opstellen? Hoe zal het partnerschapsmodel worden uitgewerkt? Welke procedure zal worden gevolgd? Ik hoop dat de minister daarover wat opheldering kan verschaffen.

Ik heb nog enkele bijkomende bemerkingen. In West-Vlaanderen, en misschien ook elders, wordt voor moeilijke dossiers een beroep gedaan op de provincies. Wij hebben het voorgehad met de strandconstructies, de vrijetijdsinfrastructuur op de stranden. We hebben het nu voor met de kampeersector. Theoretisch gesproken is dit een goede procedure. Er kan namelijk een nauw contact met de gemeente worden onderhouden. Ik druk echter mijn zorg uit over hetgeen in de praktijk gebeurt.

In de praktijk wordt het beleid gedurende vele jaren door een ware procedureslag geblokkeerd. Het is niet altijd duidelijk welke wegen er tijdens de opeenvolgende consultaties worden gevolgd. Het gaat specifiek over het beleid van de gemeenten. Het is onmogelijk om sommige oplossingen louter met casuïstiek te bedenken. Ik denk bijvoorbeeld aan een strand aan de Westkust. Het kan toch niet dat 10 jaar na het afbranden van een

Loones

zeilwagenclub er nog altijd geen vergunning wordt verleend omdat nog geen beslissing is genomen inzake een betwiste strandconstructie in Knokke en die beslissing voor de hele kustzone zou moeten gelden. Men zou met wat meer realisme moeten oordelen.

Hetzelfde dreigt te gebeuren met de recreatiezones. Iedereen is het erover eens dat campings met tenten en caravans op langere termijn aan de kust nog mogelijk moeten zijn. Men mag met een provinciale verordening het hele oranje bestand van recreatiezones niet blokkeren omdat men wacht op de gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Dat dreigt zijn doel totaal voorbij te schieten. Ik wil in deze plenaire vergadering hiervoor waarschuwen.

Ik wil hier mijn bezorgdheid uiten en tegelijk ook mijn appreciatie voor het beleid betreffende het onroerend erfgoed. De rol van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed kwam al aan bod in de commissiebesprekingen. Het instituut moet zijn beleid volwaardig kunnen uitvoeren en niet afhankelijk van Monumenten en Landschappen functioneren. Naast een inventaristaak moet het ook zijn onderzoekstaak als zelfstandig beleidsorgaan kunnen invullen.

Aangaande Monumenten en Landschappen wil ik me aansluiten bij hetgeen de collega's Sauwens en Caron en mevrouw Crevits in de commissie hebben gesteld. De vrees bestaat dat Vlaanderen minder aandacht zou krijgen. Er moet immers nog zoveel achterstand worden ingelopen. De minister heeft gezegd geen beeldenstormer te zullen zijn. We verwachten van hem niet alleen dat hij geen beeldenstormer is, maar dat hij een beeldenbewaarder is. Er is heel veel werk aan de winkel. De kredieten worden afgebouwd in het kader van budgettaire krapte. We vragen dat de herstelbeweging zo vlug mogelijk wordt ingeleid en dat het beleid dat de laatste 15 jaar in versneld tempo werd uitgevoerd, nu wordt voortgezet.

Ik weet dat de minister die zorg deelt en dat het een kwestie van centen en middelen is. Het is een enthousiasmerend domein. We kunnen veel aan beleidsvernieuwing doen. Een aantal sectoren hebben suggesties gedaan om een soort van convenant af te sluiten met vooruitlopende gemeenten.

Ik wil dit ondersteunen. Ik vraag geen papierwinkel, maar wel om de gemeenten te betrekken los van de hele subsidiëring en de koppelsubsidiesystemen. De gemeenten moeten betrokken blijven bij de zaak. Zij moeten de mogelijkheid krijgen om een vorm van convenant af te sluiten met een bijzondere zorg voor dat erfgoed.

Er is gewezen op een zeer mooi voorbeeld van opname in de gemeentelijke structuurplannen van het beleid, namelijk het pilootproject in Holsbeek. Ruimtelijke landschapszorg in het structuurplan: dat zou verwezenlijkt moeten worden. Dit lijkt me een mooie taak en een bijzondere kans voor een minister die tegelijkertijd voor ruimtelijke ordening en voor monumenten en landschappen bevoegd is.

Mijn laatste opmerking betreft een probleem dat de minister ongetwijfeld kent en dat om beleidsinitiatieven vraagt, namelijk het oorlogs- en vredeserfgoed in de Westhoek. De inventarisatieprojecten worden stilaan afgerond. De minister beschikt sinds december 2004 over een inventarisatie. Wij hebben nog niet de kans gekregen hier een blik op te werpen. In het kader van bepaalde problemen, om een specifieke autosnelweg niet bij naam te noemen, beperkt de problematiek zich uiteraard niet tot deze inventarisatie.

Het provinciebestuur van West-Vlaanderen heeft met de brochure 'Oorlog en vrede in de Westhoek' prachtig werk geleverd. Ik sta volop achter de suggestie van de provincie om in een specifieke bescherming voor oorlogserfgoed te voorzien. Hoe we dit kunnen realiseren, moet nog nader worden bestudeerd. Gezien de bestaande regelgeving met betrekking tot de bescherming van monumenten en landschappen zou een globaal beschermingsinitiatief wat tekortschieten.

Het Duinendecreet is een prachtig voorbeeld van een specifiek beschermingsmodel. Ik ga er evenwel van uit dat pogingen om ons oorlogserfgoed op deze manier een decretale bescherming te bieden, te hoog zijn gegrepen. Deze oplossing blijft een droom. Elk beleid situeert zich nu eenmaal tussen droom en daad.

Mijnheer de minister, de onderzoekers roepen u op om een beslissing te nemen. Dit erfgoed kan op verschillende manieren worden beschermd. De beschermingsprocedure van de dienst Monumen-

Loones

ten en Landschappen is niet de enige mogelijkheid. De gemeenten en het provinciebestuur kunnen ook bepaalde stappen zetten. Bovendien zou de ruimtelijke planning voor een oplossing kunnen zorgen. Ik hoop dat u hier nu reeds iets over kunt zeggen. Ik weet dat u deze mogelijkheid kent. Indien u hier nog niets over kunt zeggen, hoop ik dat we hierover binnenkort een debat kunnen voeren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even kort en in algemene termen op de problematiek van het onroerend erfgoed ingaan. Indien ik de beleidsnota goed heb begrepen, wil de minister het beleid op een soepeler leest schoeien. Dit is in elk geval een goede zaak.

In het verleden is al te vaak gebleken dat een te strikt beschermingsbeleid perverse en trieste gevolgen voor het erfgoed kan hebben. Hoewel Vlaanderen in dit verband nog een grote sprong voorwaarts moet maken, heb ik het hier niet over het aantal beschermde monumenten. Ik ben trouwens blij dat bescherming op dit vlak een belangrijke beleidsoptie blijft. Indien ik het over een te strikt beleid heb, denk ik aan de soms al te strenge voorwaarden die aan een bescherming zijn verbonden en reeds veel mogelijkheden tot de herbestemming van monumenten hebben geblokkeerd. Deze strenge voorwaarden hebben privé-investeerders afschrikt en hebben sommige monumenten aan leegstand en aan verder verval overgeleverd. Het is een goede zaak dat de minister de aanzet geeft om van deze werkwijze af te stappen. Op deze manier zou hij voor een noodzakelijke 'déclac' kunnen zorgen.

Het is merkwaardig dat in Vlaanderen steeds op een weinig creatieve wijze met de functionaliteit van het onroerend erfgoed is omgesprongen. Bij alle betrokken actoren heeft steeds de gedachte overheerst dat de herbestemming van onroerend erfgoed enkel tot een museale of een sociaal-culturele toepassing kon leiden. De vraag of er nog wel behoefte aan nog meer dergelijke infrastructuur was, is hierbij steeds van ondergeschikt belang gebleven. In sommige gevallen hebben restauratie

en herbestemming het probleem van de leegstand dan ook niet kunnen oplossen.

Inzake de herbestemming van het onroerend erfgoed heb ik de indruk dat in het buitenland soepeler en doordachter te werk wordt gegaan. Dit heeft uiteraard een positief gevolg op de overlevingskansen van de monumenten. Gelukkig komt ook in Vlaanderen stilaan een kentering op gang. Een soepeler beleid kan ook privé-investeerders aanzetten om, veel meer dan vroeger, monumenten mee te valoriseren, want zij werden dikwijls afschrikt door een te enge visie op het beschermingsbeleid. Meer privé-interesse betekent ook meer financiële inbreng, en daar zijn we toch naar op zoek.

De financiële last van herbestemmingen en restauratie van monumenten is voor de publieke sector te zwaar om alleen te dragen, met vaak pijnlijke gevolgen op het terrein. Meer privé-inbreng is dus zeker op zijn plaats.

Mijnheer de minister, u voorziet in allerlei vormen van alternatieve financiering. De tijd lijkt me rijp om ernstig na te denken over een heus Vlaams Erfgoedfonds, eventueel beheerd door een specifieke organisatie. Misschien is daar een taak weggelegd voor Erfgoed Vlaanderen, dat kan uitgroeien tot iets zoals de National Trust in Groot-Brittannië, hoewel dat een strikte privé-instelling is. Nu het draagvlak voor het erfgoedbeleid de voorbije jaren gevoelig is verbreed, heeft een fonds een grote kans op slagen. Het Vlaamse erfgoed kan er alleen maar wel bij varen.

Als ik een meer flexibele invalshoek onderschrijf, heb ik het voornamelijk over herbestemming. Inzake handhaving van de bestaande regelgeving mag het soms veeleer wat harder.

Ik heb begrip voor de financiële implicaties van het instandhouden van monumenten, maar soms heb ik de indruk dat het financiële aspect een makkelijk en voor de hand liggend excuus wordt om manifeste desinteresse en zelfs onwil te maskeren. Het is een fenomeen dat we helaas ook vaststellen bij openbare besturen die eigenaar zijn van beschermde monumenten. Eerlijk gezegd, dat stoort me soms mateloos. Net die besturen hebben een voorbeeldfunctie ten aanzien van privé-eigenaars. Hoe kunnen we van privé-eigenaars verwachten dat zij hun monument instandhouden, als

Van Dijck

de overheid dat zelf niet doet? Openbare besturen worden slechts node aangepakt als ze de bepalingen van de wet flagrant negeren. Hier zou toch wat meer druk op de ketel mogen komen. Ik zal daar in de commissie zeker nog op terugkomen.

Mijnheer de voorzitter, een aantal passages in de beleidsnota verontrusten me een beetje. Er is het pleidooi voor subsidiariteit en de vermelding van de term topmonumenten. Vooral als we die twee samen lezen, kunnen we tot de – misschien verkeerde – conclusie komen dat het beleid een richting wil inslaan van een classificatie van monumenten, gekoppeld aan de verantwoordelijkheid van de verschillende bestuursniveaus.

Toperfgoed – zeg maar monumenten eerste klasse – zouden onder de hoede van het regionale niveau vallen, ook op financieel vlak, of eventueel in aanmerking komen voor sponsoring. Monumenten van een lagere klasse zouden worden toegewezen aan de provinciale en lokale niveaus, een beetje naar analogie van de wegenclassificatie. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat dit een verkeerde lezing is van de beleidsnota, want het kan het erfgoedbeleid ernstig hypothekeren.

Mijnheer de minister, als u met subsidiariteit evenwel bedoelt dat provinciale en lokale besturen – vanuit een toegenomen belangstelling voor het erfgoed – meer initiatieven moeten ontwikkelen, kan ik u volgen, op voorwaarde uiteraard dat de financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid behouden blijft. Het kan misschien wel in een andere vorm en met minder logge subsidiestructuren gebeuren, maar anders zal de erfgoedreflex en de bijbehorende dynamiek die nu ontstaan is, snel weer verdwijnen.

Het feit dat de kredieten voor restauratie thans lager liggen dan in 2001, noopt me tot enige voorzichtigheid. Mijnheer de minister, ik hoop dat u de budgetten de volgende jaren weer zult optrekken, want anders halen we nooit de achterstand met onze buurlanden in.

Ik besluit met een behoedzaam optimisme. Mijnheer de minister, u hebt in de beleidsnota tal van goede ideeën en uitgangspunten naar voren geschoven. U hoopt uw beleid te kunnen koppelen aan een verbreed draagvlak voor het behoud en de

bescherming van onroerend erfgoed en u rekent erop dat meer actoren – zowel privé- als publieke – hun verantwoordelijkheid opnemen.

Het komt er nu op aan het beleid concreet gestalte te geven. Mijnheer de minister, mijn fractie zal u daar tijdens de werkzaamheden in dit huis graag bij helpen. Erfgoed is immers een zaak van ons allemaal. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tot de voorlaatste spreker aan de beurt kwam, waren we vergeten dat ook het culture erfgoed deel uitmaakt van deze beleidsnota.

Voor het eerst is het beleid voor monumenten en landschappen opgenomen in de beleidsnota Ruimtelijke Ordening. Dat kan nieuwe perspectieven openen, maar is dat wel het geval? De minister pleit voor een trendbreuk en wil daartoe nieuwe wegen bewandelen. Hij spreekt over minder ad-hocbeschermingen, het heroriënteren van verantwoordelijkheden naar de lokale besturen en het benadrukken van de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid voor de topstukken.

De toonzetting van de beleidsnota maakt ons wat ongerust. Ik geef ter illustratie enkele citaten: 'De bescherming als monument zal moeten gebeuren op basis van een eerlijke en doordachte selectie, volgens zekere criteria.' en 'Beschermen om te beschermen heeft geen zin.' Mijnheer de minister, u lijkt te suggereren dat uw voorgangers zich schuldig hebben gemaakt aan enerzijds beschermingsdrift en anderzijds het niet hanteren van duidelijke criteria. Nog niet zo lang geleden echter was het onroerend erfgoed in Vlaanderen vogelvrij. Ik wil nu eens niet de kust als voorbeeld geven, maar wel de talrijke steden, stads- en dorpskernen waar waardevolle panden zijn verdwenen. Wat daarvoor in de plaats is gekomen, kunnen we nog niet eens tot middelmatige architectuur rekenen. Er is de voorbije 50 jaar heel veel schade aangericht in Vlaanderen.

Feit is dat het klassieke beschermingsmechanisme in een negatief daglicht staat. Dat is deels de schuld van de overheid zelf die op het terrein een weinig flexibele en weinig integrale benadering heeft gehanteerd. De overheid was te vaak contro-

Caron

leur-inspecteur en te weinig begeleider-consulent. We moeten daarom af van een behoudsgezinde monumentenzorg en kiezen voor een ontwikkelingsgerichte benadering, daar heeft de beleidsnota gelijk in. We mogen echter het kind niet met het badwater weggooien. De bescherming van ons erfgoed moet worden vervolledigd, en dat moet de grootste prioriteit blijven.

De vorige spreker heeft het al gehad over de topmonumenten. In de beleidsnota staat dat de beleidsinventaris als vorm van registratie reeds een eerste vorm van bescherming is en dat topmonumenten wel onder een maximale bescherming zullen blijven staan. Deze visie baart ons enige zorgen. De waardering van onroerend erfgoed in de vorm van de bouwkundige inventarissen en de daadwerkelijke bescherming ervan mogen niet met elkaar worden verward. Het bestaande instrumentarium is aan evaluatie toe, maar heeft nog niets aan belang ingeboet, integendeel. Geen feitelijke bescherming is geen optie om het waardevolle patrimonium te bewaren. Anders gezegd: er is geen alternatief voor bescherming.

Dan zijn er de topstukken. Op basis van de bewoordingen uit de beleidsnota krijg ik de indruk dat er wordt gedacht in termen van classificatie. Dat is echter een voorbijgestreefd negentiende-eeuws concept. Om een coherent beeld van het verleden te bewaren, is het behoud van een authentiek gebleven arbeidershuisje in een beluik even belangrijk als een kathedraal. Het waardevolle bouwkundig patrimonium belichaamt immers in zijn geheel de culturele, sociale, economische en maatschappelijke aspecten van het verleden van Vlaanderen. Bijgevolg strekt het historisch belang van dit patrimonium zich uit tot op het niveau van de Vlaamse cultuurgemeenschap en ligt ook daar op de eerste plaats de verantwoordelijkheid voor het behoud ervan. Mijnheer de minister, u ziet dat blijkbaar anders. De Vlaamse overheid zou enkel nog tegemoetkomen waar dat wenselijk en nodig is en binnen de financiële mogelijkheden van de begroting.

Ook de koppelsubsidies liggen onder vuur. Sommigen vinden dat fijn, anderen niet: het wordt in ieder geval spannend. U hebt in de commissie in elk geval al genuanceerd geantwoord door te zeggen dat u meent dat koppelsubsidies wel voor een

zekere dynamiek kunnen zorgen. Het wordt in elk geval een boeiend debat over de versterking van de autonomie zonder verzwakking van de monumentenzorg. Mijnheer de minister, we verwachten van u als historicus niets anders.

Het is de voorbije maanden echter stil geweest inzake de monumentenzorg, oorverdovend stil zelfs. Een uitzondering was een aanval van een partijgenote van u, mijnheer de minister, op het archeologische erfgoed van Pilkem Ridge. Dat is niet echt hoopgevend. Wanneer horen we nu eindelijk iets over uw nieuwe financieringsfondsen? Wanneer horen we iets over instrumenten van fiscale voordelen om privé-inspanningen te belonen? Wanneer horen we iets over de nieuwe visie op de bestemming en de herbestemming van het erfgoed?

Zeer terecht stelt de nota dat beheer de hoeksteen wordt voor de zorg voor het onroerend erfgoed. Hergebruik en herbestemming vormen terecht het kernthema voor deze zittingsperiode, maar we moeten er wel een heel gedurfd en nieuw instrumentarium voor opbouwen, want dit zal niet vanzelf gebeuren. Daarom moet ook de mentaliteit bij de overheid veranderen. Het consulentenschap, de actieve samenwerking met gemeentelijke en provinciale specialisten en bestuurders: al die dingen moeten beter. We moeten ervan af dat degene die een probleem heeft met een beschermd monument, begint te klagen alsof hij iets verliezen heeft. Wie zelf beschermd erfgoed bezit of beheert, moet een aanspreekpunt vinden bij lokale overheden en de administratie. Ook eigenaars en architecten moeten daar steeds terecht kunnen, net om de waarde van dat pand of landschap te kunnen versterken en niet opdat ze bang zouden moeten zijn als ze dubbel glas willen laten installeren. We moeten durven nadenken over ons erfgoed, ook over nieuwe functies ervan, en dat niet alleen in de cultuursector, maar ook inzake de horeca, de handel, het toerisme en de diensten. Daar willen we zeker graag aan meewerken.

Mijnheer de minister, een aantal dingen missen we in de nota. Zo lezen we niets over varend erfgoed, hoewel er terzake een kakelvers decreet is. We lezen niet echt iets over ontsluiting en publiekswerking. Wat me ook zeer spijt, is dat ik niets lees over het inzetten van het waardevol patrimonium in het stedelijk beleid. Dat is immers toch een bijzondere uitdaging voor het komende decennium.

Caron

Ook het historische erfgoed kan hier immers een dynamiserende rol spelen. Laten we hopen dat er in de komende maanden nieuwe instrumenten zullen zijn.

Ook missen we verbindingen met het beleidsdomein Cultuur. Daar is het roerend erfgoed ondergebracht. Met dat beleidsdomein moet worden samengewerkt en moet er naar synergieën worden gezocht. Dat geldt ook voor Natuur, met het beleid inzake trage wegen en kleine natuur- en cultuurelementen in het landschap, van kapellen tot kruisen van hagen en struiken tot zeldzaam en natuurlijk erfgoed. We missen ook de nodige aandacht voor sensibilisering, voor een vernieuwing van de Open Monumentendag en een nieuwe aanpak terzake. Ook had ik echt iets verwacht over ons kerkelijk erfgoed. Dat is nochtans de grote uitdaging voor de komende jaren inzake het patrimonium: wat gaan we doen met ons kerkelijk erfgoed?

We zijn natuurlijk positief. We willen graag samenwerken en nadenken over een actieve en flexibele omgang met dat erfgoed, maar we willen niet afstappen van de conclusie uit het kerntakendebat dat de bescherming van het waardevol bouwkundig en landschappelijk patrimonium op de eerste plaats de taak is van de Vlaamse overheid. Die bescherming gebeurt het best op basis van heldere criteria, door een overheid die optreedt als een partner en niet als een controlerende instantie. In dat laatste geval is de classificatie van monumenten in Vlaanderen onaanvaardbaar. Het is als zwanger zijn: een gebouw is beschermd of is dat niet. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in eerste instantie wil ik de verslaggever bedanken voor haar verslag van de werkzaamheden van de commissie. Ook wil ik alle sprekers in dit debat bedanken.

De grote lijnen van de beleidsnota worden gesteund door de meeste partijen. Vanzelfsprekend is er opbouwende kritiek. Er werd uiting gegeven aan een aantal bekommernissen. De spre-

kers gaan akkoord met de uitgangspunten, maar hebben daarbij natuurlijk hun eigen klemtonen en bekommernissen over hoe het verder moet. Het is essentieel, zowel inzake de ruimtelijke ordening als inzake de bescherming van ons onroerend erfgoed, erover te waken dat we beschikken over een voldoende sterk maatschappelijk draagvlak, gebaseerd op rechten en plichten en op een duurzame ontwikkeling en een duurzaam behoud. Daarbij kunnen de minister, de Vlaamse Regering en de overheid een aantal functies vervullen. Ze hebben bijvoorbeeld een integrerende en coördinerende rol. Sommigen vragen me ook vooral niet te vergeten af en toe de scheidsrechter te zijn. Ik heb er geen probleem mee om dat te zijn als dat nodig is.

Een zorgvuldig en kwaliteitsvol ruimtegebruik is hier herhaaldelijk genoemd. Mevrouw Schauvliege vroeg aandacht voor rechtszekerheid – het zou er maar aan ontbreken. Minder administratieve lasten en een vereenvoudigde procedure zijn het streven van iedere overheid, maar blijken in de praktijk minder gemakkelijk te zijn. Wat doen we met ons Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen I en hoe komen we tot een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen II? Hoe zien we de verhouding tussen het buitengebied en het stedelijk gebied? Hoe gaan we daar mee om? En wat met de subsidiariteit?

Dat zijn allemaal vragen die hier vanmorgen uitvoerig aan bod zijn gekomen, maar die stuk voor stuk ook onderlijnen dat we het eens zijn over het feit dat we de kubus moeten omdraaien. Het is niet vergunnen, handhaven en plannen, maar wel plannen om een visie en een kader te ontwikkelen, vergunnen om behoorlijk uit te voeren, en handhaven om op het terrein consequent op te treden tegen malversaties.

Er zijn twee moties ingediend die het voorwerp uitmaken van deze bespreking. Er is een motie van het Vlaams Belang, ondertekend door de heer Huybrechts, waarin twee grote bezorgdheden worden geuit. De eerste is de bezorgdheid om de discriminatie van zonevreemde eigenaars, de tweede is die omtrent het handhavingsbeleid. Ik ga eerst in op deze twee aspecten.

Mijnheer Huybrechts, met betrekking tot de discriminatie die u aanwijst, zijn heel wat elementen aan te voeren. Het is belangrijk dat we in 2001 en 2002 een rechtszekere basis hebben gecreëerd voor zonevreemde eigenaars van woningen en

Van Mechelen

bedrijven. We verschillen hierover fundamenteel van mening. Het valt wel te verdedigen dat we een substantieel onderscheid maken tussen de aanpak van woningen, gebouwen en bedrijven gelegen in kwetsbare gebieden, en die in niet-kwetsbare gebieden. We zijn en blijven van mening dat de spelregels voor die twee verschillend zijn.

U hebt zelf gewezen op de theorie van het confectiepak en het maatpak, die hier inderdaad opgaat. De bepalingen die we hebben gecreëerd voor zonevreemde woningen in niet-kwetsbare gebieden, waar verbouwen, herbouwen en renoveren mogelijk is, zijn voldoende ruim om aan de meer dan 123.000 Vlamingen die een zonevreemde woning bezitten, rechtszekerheid te geven.

Anderzijds komt het de gemeentelijke en provinciale autoriteiten toe van het confectiepak een maatpak te maken. Dat kan het best gebeuren via ruimtelijke structuurplannen, waarmee zij kunnen tegemoetkomen en remediëren aan malversaties in de gewestplannen. De regering blijft evenwel ook vandaag achter het uitgangspunt staan dat er een verschillende behandeling is tussen zonevreemde woningen in een kwetsbaar en die in een niet-kwetsbaar gebied. Dat is net een aanmoediging om de dynamiek van de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen op lokaal vlak te laten doorwerken.

Het handhavingsbeleid is door verschillende sprekers behandeld. In het denken van Vlaanderen over het handhavingsbeleid is een trendbreuk gekomen onder impuls van een van mijn voorgangers, minister Baldewijns. We moeten die lijn consequent aanhouden. Het moet duidelijk zijn dat nieuwe bouwovertradingen in Vlaanderen niet getolereerd worden. Wat mij betreft, is er een beleid van zero tolerance van toepassing. Het moet voor eens en voor altijd gedaan zijn met de aandrang van Vlamingen om te bouwen zonder vergunning, toch te bouwen waar een vergunning geweigerd is of fundamenteel af te wijken van goedgekeurde bouwplannen. U weet dat we het inspectiebeleid echt focussen op het stilleggen van bouwovertradingen. Op 12 januari beantwoordde ik hierover een vraag van de heer Bart Martens. Ik heb toen de nodige cijfers verstrekt. Ze bewijzen dat we er op dat vlak keihard tegenaan gaan.

Inzake het tweesporenbeleid en de aanpak van historische bouwovertradingen werd in dit Vlaams Parlement een decreet goedgekeurd op 4 juni 2003, dat breed werd gesteund. Er was rechtsonzekerheid ontstaan met betrekking tot het arrest van 22 juli 2004 van het Arbitragehof. Gelet op de twee arresten die daarop gevolgd zijn, namelijk het arrest van het Hof van Cassatie van 23 november 2004 en het arrest van het Arbitragehof van 19 januari 2005 – dus van na de bespreking van de beleidsnota in de commissie en na het indienen van de moties op de beleidsnota –, is er nu duidelijkheid inzake de handhaving. Van enige rechtsonzekerheid kan geen sprake meer zijn na het arrest van het Arbitragehof van 19 januari 2005.

Een aantal collega's vragen zich af of we niet opnieuw een aantal zaken moeten repareren, maar dat betreft een andere kwestie. Over het feit of er nu rechtszekerheid of rechtsonzekerheid is met betrekking tot de draagwijdte van het decreet van 4 juni 2003, kan er geen discussie meer zijn. Zowel het Hof van Cassatie als het Arbitragehof bevestigen dat de decreetgever kan beslissen dat een bouw misdrijf kan verjaren en dat het ophoudt als een voortdurend misdrijf. Beide instanties erkennen bovendien dat het Vlaams Parlement de mogelijkheid heeft om in de procesvoering een tussenelement te voegen, namelijk de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Het enige wat sneuvelde was: 'wel van toepassing voor 1 mei 2000, niet van toepassing na 1 mei 2000'. Het Arbitragehof stelt: 'deze Hoge Raad voor het Herstelbeleid kan, maar zal zich beraden over alle bouwovertradingen zonder cesuurdatum'.

Mevrouw Schauvliege, de documenten voor de oprichting van de Hoge Raad zijn klaar. Er is echter een nieuw probleem opgedoken. Ik heb namelijk een afwijking moeten vragen op de genderproblematiek aan mijn collega, minister Van Brempt. Blijkbaar voelen alleen mannen zich geroepen om in de Hoge Raad voor Herstelbeleid zitting te hebben. Ik moet dus een afwijking vragen om te mogen overgaan tot de oprichting van de raad. We hadden kandidaturen opgevraagd via het Belgisch Staatsblad.

Zullen we morgen een nieuw reparatiedecreet maken op het decreet van 4 juni 2003? Ik steun de zienswijze van de heer Lachaert. Laten we nu de Hoge Raad voor het Herstelbeleid oprichten

Van Mechelen

en laten werken. Er werd decretaal bepaald dat de raad aanbevelingen kan formuleren ten aanzien van het parlement en de regering. Als de raad na 6 of 9 maanden anomalieën ontdekt waardoor de decreetgeving moet worden bijgestuurd, is het onze plicht om snel op die aanbevelingen in te gaan. Het zou echter verkeerd zijn om vooruit te lopen op de werking van de Hoge Raad en op de houding die de rechtbanken de volgende weken en maanden zullen aannemen over de uitvoering van dit handhavingsdecreet.

Ik vat samen: er werd rechtszekerheid gecreëerd; we volgen het decreet met betrekking tot de oude bouw misdrijven; er is een zero tolerance met betrekking tot de nieuwe bouw misdrijven; met betrekking tot de bijsturing, verdient het aanbeveling een evaluatie te hebben van hoe de rechterlijke macht omgaat met het bijgestuurde decreet enerzijds en om de Hoge Raad voor het Herstelbeleid 6, 9 of 12 maanden tijd te geven om te komen tot een aanbeveling.

Een punt dat meerdere keren aan bod kwam in het debat en dat met name de heer Huybrechts bezighoudt, is de problematiek van de kwetsbare gebieden. De definitie van kwetsbare gebieden die we gebruiken voor de beoordeling van verschillende elementen van het decreet, is essentieel. Ik wil de heer Bart Martens geruststellen, want toen we in het wijzigingsdecreet dat vrijdag jongstleden werd ingediend in het Vlaams Parlement, de draagwijdte van de kwetsbare gebieden wijzigden, dan gebeurde dat met betrekking tot artikel 145bis, met name de toepassing van de maatregel over de zonevreemde woningen. Maar dit is niet van toepassing op artikel 147 met betrekking tot de bouw misdrijven zodat daar van geen versoepeling sprake is of kan zijn. Dat was ook de vraag van de MiNa-Raad. Voor de toepassing van artikel 145bis, met betrekking tot het herstel of de renovatie van een zonevreemd huisje in een landschappelijke waardevol gebied, overwegen we om de rechtszekere regeling toe te laten. Op die manier beantwoorden we vreemd genoeg de vraag van de meerderheid én van de oppositie.

Ik vermoed dat iedereen van administratieve vereenvoudiging droomt, ook de minister van Ruimtelijke Ordening. We hebben in de voorbije 5 jaar een resem van maatregelen getroffen om een aan-

tal vrijstellingen te realiseren. We hebben de vrijstelling van bouwvergunning, van de medewerking van een architect en van het bindend advies van de gemachtigd ambtenaar. Ik ben het met u eens, en dat staat ook met zoveel woorden in het regeerakkoord: we moeten nog één stap verder zetten, namelijk de stap naar de unieke vergunning. Dat betekent het integreren waar mogelijk van de bouwvergunning in de milieuvergunning. Dat kan enkel op voorwaarde dat de integratie een verbetering betekent en geen rechtsonzekerheid creëert.

Daarover wordt op dit moment samengewerkt tussen de bevoegde kabinetten, de administratie en de cel Wetsmatiging. De 'proof of the pudding' is in dit geval ook 'in the eating'. Vereenvoudiging via integratie is niet simpel. Integratie kan altijd, maar kan de zaak ook ingewikkelder maken, en dan krijgen we bijvoorbeeld een opeenstapeling van termijnen. We zoeken nu uit hoe we in toepassing van artikel 107 van het decreet ruimtelijke ordening naar een verbetering kunnen gaan. In de loop van het najaar moet de cel Wetsmatiging, in overleg met de kabinetten van minister Peeters en van mezelf, een doorbraak realiseren.

De motie van de meerderheid was opgebouwd rond drie aspecten: planologisch beleid, vergunningenbeleid en handhavingsbeleid. Mijnheer Caron, ik kan u geruststellen, in geen van de moties werd gesproken over monumenten en landschappen. Ik was dus een gerust minister. Ik zag geen enkel probleem voor vandaag. Ik heb uw bezorgdheid wel genoteerd. De spelregels van het debat waren dat we ons zouden concentreren op de moties. Ik probeer daar zo dadelijk aan te remediëren.

Het eerste deel van de motie van de meerderheid besteedt vooral aandacht aan het planologisch beleid. Daar wordt het grondbeleid gedeeltelijk aan gekoppeld. Wees ervan overtuigd, collega's, ik heb duidelijk gehoord dat het grondbeleidsplan bij de grote fracties een prioriteit is. Ik weze gewaarschuwd.

U weet dat we op het terrein al heel wat werk hebben verzet. Er zijn studies gemaakt en gebruikt. De heer Bart Martens vindt dat we genoeg gestudeerd hebben, maar de binnengebrachte studies – zeker de eerste reeks – zijn van een bedenkelijk niveau. Ik ben daarover ontgoocheld. Ze zijn in de commissie voor Ruimtelijke

Van Mechelen

Ordering voorgesteld in de vorige legislatuur. We hebben het werk in de loop van juli 2004 dan maar heropgestart.

Er is een opdracht gegeven aan het consortium bestaande uit de Studiegroep Omgeving, IDEA Consult en DLA. De eerste periode van die studie is vandaag afgerond. Ze omvatte een inhoudelijke opdracht, namelijk de analyse van het functioneren van het grondbeleid en de grondmarkt. Ik heb die uitvoerige analyse vorige week aan de Vlaamse Regering overgemaakt. Niets belet ons om de analyse diepgaand te bespreken in de commissie.

Dat is weer een stap in de totstandkoming van een Vlaams grondbeleid. De instrumenten die wij willen ontwikkelen, zijn Vlaamse instrumenten! Dit kan perfect met het grondbeleid op provinciaal en gemeentelijk niveau samengaan. Zoals de minister-president al zei, gebeurt dit in nogal wat regio's zeer succesvol, al naargelang de noodwendigheden op het vlak van bedrijven, wonen, landbouw en natuurontwikkeling.

Er werden opmerkingen gemaakt over het planologisch beleid en over hoe we omgaan met het RSV. We blijven het RSV beschouwen als het basisdocument dat we versneld willen uitvoeren. Dat onderkent de oppositie ook. Soms wordt op het terrein wat zenuwachtig gereageerd. Ik begrijp dat, maar er moet een domino-effect op gang komen. De stedelijke afbakening wordt nu versneld uitgevoerd. Aalst en Turnhout zijn afgebakend. In Gent is het openbaar onderzoek gevoerd. In Kortrijk is het openbaar onderzoek lopende. Mechelen start daar weldra mee. Brugge is klaar met het planningsdocument. In Leuven is er discussie met de buitengemeenten die moeten worden getrancheerd. In Limburg is er een conflict tussen Genk en Hasselt over de taakverdeling inzake wonen en werken, en over het soort bedrijvigheden.

Nu zijn we in de fase gekomen dat we de stedelijke afbakening met succes kunnen afronden. In de loop van 2005 zullen we de meeste processen kunnen beëindigen. Antwerpen en de Vlaamse Rand zijn pas opgestart. In 2006 zullen alle plannen rond zijn.

De afbakeningsplannen zijn een middel om een doel te bereiken. Het middel is om de taakstelling

wonen-werken heel scherp te stellen en de synergie met het buitengebied aan te duiden. Degenen die de bezwaren hebben gezien op het proces van stedelijke afbakening van de regio Gent, zijn verast omdat de enen meer parkbossen vragen en de anderen meer industrie. Het is aan ons om het evenwicht te creëren.

RSV I wordt onverkort uitgevoerd, maar het belet ons niet om het uit te voeren, te evalueren en bij te sturen en tegelijk een RSV II, dat werd omgedoopt tot RSV 2020 om het in de Europese planning te doen passen, uit te bouwen. In de zomer willen we een gedetailleerd schema van aanpak hebben. Alle processen zijn opgestart en we gaan ermee door.

De laatste weken wordt steeds vaker gevraagd hoe we omgaan met de afbakening van het buitengebied. Het was essentieel om het stedelijk gebied af te bakenen. Dat geeft ons een vrij goed zicht op hoe we tegelijk de agrarische en de natuurlijke structuur kunnen afbakenen.

Eind 2003 zijn we gestart met de tweede fase. Die zit nu op kruissnelheid. De twee pilootregio's – Kust-Polders-Westhoek en Haspengouw-Voeren – hebben de verkenningsnota's in januari 2005 ingediend. Het programma op korte termijn wordt daar nu uitgevoerd en moet voor de zomer klaar zijn.

De tweede reeks regio's – Hageland, Neteland en Veldgebied Brugge-Meetjesland – moeten de verkenningsnota klaar hebben in juni-september 2005, en moeten in april-mei 2006 af zijn. De derde reeks regio's – Maasland, Limburgse Kempen, Schelde-Dender, Leiestreek en Noorderkempen – moeten de verkenningsnota klaar hebben in oktober 2005. De vierde reeks start met het planningsproces in mei 2006, en moet in de loop van juni 2007 klaar zijn.

De planning staat op papier en de afspraken zijn gemaakt. De VLM speelt hierin ook een belangrijke rol. De gelijktijdige en gelijkwaardige afbakening van natuurlijke en landbouwstructuren benadert stilaan de doelstellingen.

De heer Lachaert heeft een vraag gesteld over de vereenvoudiging van procedures en dienstverlening. Het is de bedoeling om op korte termijn in elke Vlaamse provincie een informatieloket uit te bouwen. Er zijn verkennende gesprekken aan

Van Mechelen

de gang om na te gaan waar een partnership kan worden ontwikkeld. Het zou te gek zijn om initiatieven op te stapelen zonder ze op elkaar af te stemmen.

Mijnheer Lachaert, de gemeenten slagen er niet in om tegen 2005 hun ruimtelijk structuurplan af te ronden. We kunnen de sanctie toepassen, wat betekent dat de bevoegdheid in meer dan 250 gemeenten om vergunningen uit te reiken, wordt overgeheveld naar de bestendige deputatie. Dat lijkt me kafkaïaans. Op 17 januari heeft de Vlaamse Regering een decreet goedgekeurd waarbij de gemeenten een eenmalig uitstel krijgen tot mei 2007. We zullen een aantal nieuwe sanctiemechanismen inschrijven. Een gemeente die niet klaar is met haar structuurplan – en de stad Antwerpen is bij deze gewaarschuwd – zal geen afwijkende BPA's meer kunnen uitvaardigen. Deze gemeentes zullen in hun ruimtelijkeordeningsbeleid vleugellam worden gemaakt. Als de structuurplannen klaar zijn, kunnen ze worden bijgespijkerd via BPA's of RUP's.

Tijdens het debat is ook al meermaals gewezen op de stijgende kostprijs van bouwgronden. Ik heb daar de voorbije 5 jaar al ontelbare gesprekken over gevoerd. Ik wil er in eerste instantie op wijzen dat de stijging van de kostprijs van bouwgronden een relatief begrip is. Federaal minister Dewael zegt dat de prijzen in zijn regio zijn verdubbeld, maar toch bedragen ze nog maar een vierde van de prijzen in Antwerpen. Er ontstaat dus een zekere nivellering.

Ten tweede is de schaarste aan bouwgronden in sommige regio's speculatief veroorzaakt. Dat weet iedereen. Er moeten dan ook maatregelen worden genomen, zowel op gewestelijk als op gemeentelijk niveau. Op gewestelijk niveau kunnen we incentives geven. De fiscale maatregelen bewijzen daar hun dienst. De vraag is of we hierin nog verder kunnen gaan.

Op gemeentelijk niveau wordt sturend opgetreden om speculatie op bouwgronden, vooral in nieuwe verkavelingen, te voorkomen. In mijn gemeente bestaat al 20 jaar een belasting op onbebouwde percelen. Dat is niet socialistisch, liberaal of christen-democratisch. Daar bestaan natuurlijk vrij-

stellingen op, bijvoorbeeld in het kader van de gezinssamenstelling.

Verder verwacht ik een aantal bijsturingen van het grondbeleidsplan en van de instrumenten die zullen worden aangereikt. We ontsnappen echter niet aan de vraag wat er nu zal gebeuren met de woonuitbreidingsgebieden in Vlaanderen. We hebben daarbij een tweesporenbeleid gevoerd. Er is een omzendbrief verspreid die momenteel wordt geïmplementeerd. Limburg is daar voorlopig kampioen in. Daarbij evalueert het comité van de planologische ambtenaren bijna maandelijks waar zich nog eventuele anomalieën voordoen.

We hebben echter ook nood aan een wetenschappelijk onderbouwd document om voor eens en altijd te kunnen bepalen wat waar beschikbaar is en wat daarop van toepassing is. Ik geef een voorbeeld. Er zijn woonuitbreidingsgebieden die de watertoets niet doorstaan en bijgevolg niet moeten worden vrijgegeven. Er zijn ook uitbreidingsgebieden die worden bezwaard door een habitat- of vogelrichtlijn en dus niet worden vrijgegeven. Met andere woorden, door het op een wetenschappelijke manier inventariseren van de regelgeving kunnen we voor eens en voor altijd beleidsmatige conclusies en lijnen trekken, en kunnen we zeggen wat kan en wat niet kan in Vlaanderen. We willen daarmee de richting aangeven, ook aan de lokale besturen. Die inventarisatie van de woonuitbreidingsgebieden moet eind mei klaar zijn.

Er is veel gezegd over flankerende maatregelen. We gaan dat debat verder zetten. Als we willen komen tot een duurzaam ruimtegebruik en – vooral – een spaarzaam omspringen met de ruimte, dan zullen we niet alleen een flankerend beleid moeten voeren, maar moeten we ook keuzes durven maken.

Er werd gesproken over brownfieldontwikkeling en het geld dat daarvoor moet worden vrijgemaakt. Na Pasen zal de regering het nieuwe brownfielddecreet en de oprichting van een brownfieldfonds aanvatten. Dat fonds zal via de PMV worden gefinancierd. Ook wat dat betreft, komen we stilaan op kruissnelheid.

Ten slotte kwam ook Monumenten en Landschappen aan bod. Mijnheer Loones, ik was een beetje verbaasd dat daarover in de moties van aanbeveling weinig of niets werd gezegd. Het debat is

Van Mechelen

voor mij even belangrijk. We moeten een actief erfgoedbeleid voeren. De afgelopen 9 maanden ben ik meer op het terrein geweest dan sommigen van u zouden vermoeden. Vorige week heb ik een bezoek gebracht aan het Sint-Felixpakhuis in Antwerpen. Samen met de stad Antwerpen wordt daar een nieuw archief opgebouwd. We zetten het beleid verder.

We zijn gaan spreken in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal over de wijze waarop we met dit topmonument om zullen gaan. Dat wil niet zeggen dat andere monumenten minder 'top' zijn. Dat zou een verkeerde discussie zijn. We moeten ervoor zorgen dat de meerjarenplanning, die op gang werd gebracht door voormalig minister Van Grembergen, wordt uitgebreid tot 2015. We zitten dan niet meer in de logica van de huidige decreten en subsidiebesluiten. We moeten dan een ander instrument creëren. Dat is ook de reden waarom ik overweeg om in een aantal uitzonderlijke gevallen meerjarenbegrotingen op te stellen. Daardoor wordt zekerheid in planning en uitvoering gegarandeerd. Als het Vlaamse Gewest de beslissing neemt voor een duurzame renovatie van de kathedraal in Antwerpen tot 2015, dan moet tegelijkertijd ook de provincie bij het debat worden betrokken. Ook die moet er haar beleid op kunnen afstemmen.

Tijdens de uiteenzetting in de commissie heb ik al duidelijk aangetoond wat ik wil inzake de koppelsubsidie. In het ene geval zijn gemeente- en provinciale besturen vragende partij om enige vrijheid te hebben bij de aanwending van de budgetten. In het andere geval kan het Vlaamse Gewest sturend optreden en de andere meetrokken. We moeten ervoor zorgen dat we het kind niet met het badwater weggooien. We moeten een win-winsituatie creëren, waarbij er ruimte wordt gecreëerd, zodat een gemeente- of een provinciaal bestuur of het Vlaamse Gewest accenten in het erfgoedbeleid kunnen leggen. We moeten dan durven kiezen voor een iets flexibeler mechanisme.

Als minister van Begroting van de afgelopen 6 jaar zult u me niet kunnen verwijten dat ik geen aandacht heb besteed aan de begroting. De kredieten voor Monumenten en Landschappen zijn tijdens het beleid van de voormalige ministers Sauwens en Van Grembergen substantieel gestegen. Bij de

budgetcontrole van 2005 en ook bij het opstellen van de initiële begroting hebben we gezien dat de discrepantie tussen de hoogte van de beleidskredieten en de betalingskredieten niet terecht is. We moeten de betaalkredieten op het niveau brengen van de beleidskredieten. Na een aantal jaren zit men dan op een gelijk ritme. Daar was niet voor gezorgd. Het budget wordt, wat dat betreft, bijgestuurd. Op die manier blijven we op koers.

Met betrekking tot de vragen vanuit de privé-sector inzake de restauratie- en onderhoudspremies zijn we ajour. Bij aanvragen van het gemeentebestuur is dat niet altijd het geval. Gemeentebesturen zijn wel 5 à 6 jaar met een bepaald dossier bezig. Gedurende 3 of 4 jaar is er soms niet echt iets mee gebeurd. Men kan dan ook niet van het Vlaamse Gewest verwachten dat ze 6 maanden later met de restauratiepremie klaar staat. We trachten te komen tot een goede afstemming. We zitten vrij kort bij het honoreren van de vraag van de gemeentebesturen voor – vooral – restauratiepremie.

Het is een grote uitdaging te beslissen wat we met ons kerkelijk erfgoed moeten doen, zoals de heer Caron ook aanhaalde. Dit debat moeten we naar aanleiding van beleidsbrieven voeren. Toevallig kreeg ik gisteren nog een brief van een kerkfabriek waarvoor een klasseringsdossier lopende is voor een kerk die 85 jaar oud en totaal verwaarloosd is. De kerkfabriek zou het vriendelijk vinden als het gebouw wordt geklasseerd, maar heeft er in haar hart al afstand van gedaan. We moeten naar een andere aanpak gaan en beslissen wat echt de moeite waard is. Voor welk kerkelijk erfgoed moeten we een nieuwe bestemming vinden? In mijn gemeente hebben we van een gedesaffekteerde kerk een zaaltje voor podiumkunsten gemaakt. Er zijn tal van succesvolle voorbeelden. Ook daar zullen we een 'best practices book' moeten opstellen dat stuurt en coacht. We moeten ons focussen op waar we echt voor willen gaan, want anders zijn de budgettaire uitdagingen niet te overzien. Laat ons via de herbestemming van gebouwen een deel van de restauratie ondersteunen en vooral het behoud van het erfgoed stimuleren. Op deze manier zetten we de Conventie van Granada om.

De heer Loones vroeg bijzondere aandacht voor het oorlogserfgoed. Mocht u eraan twijfelen: dat ligt me bijzonder na aan het hart. De discussie over de doortrekking van de A19 is tijdens de

Van Mechelen

vorige legislatuur op mijn bord beland. Er is op Pilkem Ridge opzoekingswerk gebeurd en er zijn resultaten. Het is nu tijd om conclusies te trekken. Ik neem uw suggestie mee om het oorlogserfgoed meer in zijn geheel aan te pakken. Mijns inziens kan het VIOE daarin een belangrijke rol spelen.

U hebt doen uitschijnen dat het VIOE in mijn ogen het lelijke broertje is en u spreekt in termen van een zekere bezorgdheid. Ik heb daar met de heer Callebaut een serieuze discussie over gehad en we moeten de taakstelling van het VIOE scherpstellen. Het houdt me bezig wat de regisseur- en actorfunctie van het VIOE is en hoe het zich verhoudt tot de administratie Monumenten en Landschappen. Er zitten nogal wat fricties op. We moeten daaruit geraken en tot beleidsafbakening komen. U moet mij eens uitleggen waarom het VIOE in vier van de vijf provincies actief is, maar niet in Antwerpen met alle gevolgen van dien.

We hebben de doelstellingen en de instrumenten en we maken er werk van. Het voordeel van een nieuwe minister op dit beleidsdomein is dat een en ander ook wat scherper wordt gesteld. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, ik heb erg goed naar u geluisterd en ik wil het nog even hebben over de woonuitbreidingsgebieden. We delen elkaars mening dat betaalbaar wonen haalbaar moet zijn. We moeten daaraan werken niet alleen vanuit het departement Wonen, maar ook vanuit Ruimtelijke Ordening. Ik kijk uit naar het grondbeleidsplan dat de voorbije jaren meermaals is aangekondigd. De woonuitbreidingsgebieden zijn een belangrijke factor in dit geheel. Als we betaalbaar wonen willen realiseren en als dat ook door publieke actoren gebeurt, dan moet er ook nog grond voorhanden zijn om op te bouwen. Men moet de middelen hebben om die aan te kopen. Als morgen de woonuitbreidingsgebieden exclusief worden ontwikkeld door de een of andere partner, zitten we op de verkeerde weg. Eigendomsrecht is een heilig huisje in Vlaanderen, maar de aarde is uiteindelijk van ons allemaal. Het kan niet zijn dat een of andere partner mor-

gen zegt dat hij een woonuitbreidingsgebied heeft en dat exclusief zal ontwikkelen. Als we betaalbaar wonen voor alle Vlamingen willen mogelijk maken, dan moeten we een aantal deuren durven te openen om gemengde projecten mogelijk te maken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

BELEIDSNOTA De Vlaamse Rand 2004-2009, ingediend door de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming – 96 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota De Vlaamse Rand 2004-2009, ingediend door de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Van Dijck, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Mevrouw De Wachter, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik vermoed dat het in de Randkrant was dat de Franstaligen een tweetal weken

Van Nieuwenhuysen

geleden de beleidsnota hebben ontdekt. De minister wordt nu zowaar beschuldigd van het plegen van een ‘culturele genocide’.

Hij ondervindt hoe snel men in dit land een etiket krijgt opgeplakt dat op niets is gebaseerd. Ik zou daarover binnenpretjes kunnen hebben, maar daarvoor is de belediging te ernstig. Niet enkel de minister zelf, maar de hele Vlaamse Gemeenschap wordt zo met de vinger gewezen. En dat gebeurt uitgerekend door politici die op verschillende beleidsniveaus al jaren een beleid van territoriale expansie voeren. Dat laatste blijkt onder meer uit uitspraken van twee minister-presidenten: de heren Van Cauwenberghe en Picqué. Zij pleiten voor de Anschluss – de term is van de heer Van Rompuy – van de corridorgemeente Sint-Genesius-Rode en zelfs van geheel Halle-Vilvoorde bij Brussel.

Zij voeren daartoe een echt beleid. Ze subsidiëren, al dan niet bedekt, allerlei initiatieven in de Vlaamse Rand. De gemeentebesturen van de faciliteitengemeenten weigeren om Vlaamse decreten en omzendbrieven toe te passen. Ze maken misbruik van het Europese minderhedenverdrag. Ze organiseren eentalig Franse hulpdiensten in de Rand. Ze handhaven een onwettelijke muziekschool in Wezembeek-Oppeem door middel van pure chantage – er zijn nog veel andere voorbeelden.

Er is meer aan de hand dan een communautair opbod. Een gelijkaardig beleid van een onafhankelijke staat tegenover een andere onafhankelijke staat zou niet worden geduld door de internationale gemeenschap. Hier kan dat allemaal. Bij ons beperkt de Vlaamse overheid zich tot een plan dat de gevolgen van die expansiepolitiek moet trachten op te vangen.

Bij ons beperkt ze zich tot ‘een brave beleidsnota’, zoals Het Nieuwsblad de nota na de hetze in de Franstalige pers wat relativeerde. De krant deed dat terecht, want het is niet met een vzw De Rand, gemeenschapscentra en bladen, het Bruegelproject en het onthaal van Franstaligen dat de Franstalige pletwals zal worden afgeremd. Het zijn allemaal verdienstelijke initiatieven, en over de inzet van de medewerkers zult u van ons geen slecht woord horen.

Er is echter veel meer nodig dan dat. In de eerste plaats is er het dossier van de splitsing van het kiesarrondissement. In de beleidsnota vertrekt u van de hypothese van een snelle verwezenlijking ervan. Vandaag stellen we echter vast dat die er niet is gekomen. Straks zal het parlement daar wellicht op terugkomen.

Er is de afschaffing of het restrictief toepassen van de taalfaciliteiten. U hebt een omzendbrief die als het ware werd bekrachtigd door de Raad van State. Pas die scrupuleus toe en doe hem toepassen door de gemeentebesturen. Dat is tot op heden niet gebeurd.

Er is het faciliteitenonderwijs dat u vooralsnog royaal blijft subsidiëren. We hebben vorige week op een hoorzitting met de mandatarissen van de Vlaamse Rand in de commissie nog gehoord dat daar bijvoorbeeld leerlingen schoollopen die er wettelijk niet thuishoren omdat hun ouders niet in de betrokken faciliteitengemeente wonen. Ik heb nog cijfers van uw voorganger. Daaruit blijkt dat honderden kinderen van buitenlanders zijn ingeschreven, van wie de huistaal niet het Frans is. Ook dat is onwettelijk.

U hebt geen zicht op de kwantiteit en de kwaliteit van de lessen Nederlands die er worden gegeven, maar wel een zwaar vermoeden dat die beneden alle peil zijn. De bewijzen zijn er, namelijk de cijfers die aantonen dat er praktisch geen doorstroming is van het Franstalig faciliteitenonderwijs naar het Nederlandstalig secundair onderwijs.

Mevrouw Arena heeft twee weken geleden in alle duidelijkheid in de Franse Gemeenschapsraad gezegd dat ze niet wil onderhandelen over een overheveling van de pedagogische inspectie en de taalinspectie van de faciliteitenscholen. Maar toch wacht u tot 1 januari 2006 om iets te doen. Wat dat zal zijn, weigert u vooralsnog te zeggen, maar een van uw medewerkers heeft in de pers te verstaan gegeven dat het de bedoeling is om na 1 januari de schoolinspectie naar de betrokken scholen te sturen. We zien het scenario al voor ons. Ze zullen er aankomen en niet worden binnengelaten. Dat wordt een conflictsituatie die zal worden gevolgd door onderhandelingen met alle uitstel dat dit meebrengt. Het wordt dus een dossier dat op de lange baan wordt geschoven.

Van Nieuwenhuysen

Er is ook de vernederlandsing van het straatbeeld. Voor sommigen mag dat een bijkomstigheid lijken, maar de mandatarissen van de Rand hebben hier duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om het verschil met het tweetalige Brussel duidelijk aan te geven. Heel wat inwoners van de faciliteitengemeenten weten inderdaad niet dat hun gemeente in Vlaanderen ligt. We zijn dan ook zeer ontgoocheld over de wijze waarop minister Keulen de aanbevelingen van professor Boes, die intussen al vijf jaar op papier staan, blijft afremmen.

Ik stel de commissieleden en de voorzitter van de commissie voor een bezoek te brengen aan Waalse faciliteitengemeenten om daar vast te stellen hoe zij de aanbevelingen van professor Boes al sedert jaar en dag in de praktijk toepassen en om vast te stellen wat een feitelijke restrictieve toepassing van de faciliteiten in de praktijk betekent. Het zou alleszins een leerrijke uitstap naar het 'terre d'accueil' worden.

Ten slotte is er de huisvesting. Tijdens de hoorzitting van vorige week heeft men ons bevestigd dat de verdringing van de autochtone bevolking meer dan ooit een feit is. Er is een hele generatie jonge Vlamingen aan het verdwijnen uit de Rand. Ze worden vervangen door Franstaligen, maar heel vaak ook door buitenlanders. Geen van beide groepen heeft een boodschap aan het Vlaams karakter van de Rand. Wat voor de internationalen telt, is dat ze in de buurt van een of andere internationale school wonen. Er zijn er nogal wat. Dat is misschien een thema dat tot dusver te weinig onder de aandacht is gebracht.

Maar het wordt hoe dan ook tijd dat Vlabinvest eindelijk een werkbaar instrument wordt in het beleid voor de Vlaamse Rand. Ik denk dat het een van de essentiële elementen van uw beleid en van het beleid van de Vlaamse Regering moet zijn. Het beleid zou gecoördineerd moeten worden door de task force, die u hebt aangekondigd. Ze zou ervoor moeten zorgen dat u slaagt waar uw voorgangers zijn mislukt. Gezien dat verleden zijn wij zeer sceptisch en tot op heden zien wij geen reden om die houding te veranderen.

Naast de reeds aangehaalde aandachtspunten, omvat onze motie een uitvoerige opsomming van concrete en realistische aanbevelingen. Al deze

aanbevelingen hebben hun belang voor het beleid ten aanzien van de Vlaamse Rand.

Wat de moties van de andere fracties betreft, stel ik vast dat Groen! zich enigszins eenzijdig tot de problematiek van de ruimtelijke ordening heeft beperkt. Dit is uiteraard een belangrijk element, maar zo zijn er nog meer. De motie van de meerderheid is in vrij algemene termen opgesteld. De tweede aanbeveling van de meerderheid houdt vast aan de splitsing van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Het woord 'onverwijd' is hierbij evenwel weggelaten. Aangezien de motie van november 2004 dateert, is de meerderheid alvast op dit vlak erg vooruitziend geweest. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, namens de CD&V-fractie wil ik een paar overwegingen bij de beleidsnota Vlaamse Rand formuleren. Dit document is in Le Soir als het Vlaams strijdplan omschreven. Een misschien ongewild komische FDF-schepen uit Sint-Genesius-Rode heeft de minister er zelfs van beschuldigd 'un génocide culturel' te willen plegen.

Na het horen van deze formidabele kwalificaties heb ik de beleidsnota eens herlezen. Ik ben tot de vaststelling gekomen dat gespannen zenuwen snel tot overdrijvingen leiden. De Talleyrand wist al voor het ontstaan van België dat 'ce qui est exagéré, est insignifiant'. Mijns inziens, gaat het hier duidelijk om overdrijvingen. Ik blijf vinden dat de beleidsnota Vlaamse Rand van een groot evenwicht getuigt en allesbehalve op deze manier kan worden gekwalificeerd.

De situatie in de Vlaamse Rand en in de faciliteitengemeenten staat hoog op de politieke agenda. Dit houdt uiteraard verband met de problematiek van de splitsing van het kiesarrondissement en het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Voorzover het nodig is om het hier nog eens duidelijk te herhalen, moet het Vlaams regeerakkoord volgens CD&V worden uitgevoerd.

Een ander thema dat in de beleidsnota aan bod komt en dat de Franstalige gemoederen allicht een beetje doet oplaaien, is de situatie van de Franse faciliteitenscholen. Deze scholen, die door de Vlaamse Gemeenschap worden gesubsidieerd,

Vanackere

zijn momenteel niet aan de Vlaamse pedagogische inspectie onderworpen. Ze worden door de inspectie van de Franse Gemeenschap gecontroleerd. Bovendien zijn de meeste van deze scholen bij Franstalige centra voor leerlingenbegeleiding en medisch schooltoezicht aangesloten en blijkt de federale taalinspectie gebrekkig te werken.

Tijdens de vorige legislatuur heeft het Vlaams Parlement er in verschillende moties, zoals die van 30 januari 2002, op aangedrongen aan de bevoegdheid van de Vlaamse onderwijsinspectie in de Franse faciliteitenscholen vast te houden. De Vlaamse Regering verbindt zich er in het Vlaams regeerakkoord en in de voorliggende beleidsnota terecht toe om voor 1 januari 2006 een oplossing voor de pedagogische en de taalinspectie in het Franstalig faciliteitenonderwijs te vinden. Indien die oplossing niet wordt gevonden, zal de Vlaamse Gemeenschap eenzijdig maatregelen treffen. Hoewel de beleidsnota niet conflictueus is opgesteld, blijkt uit dergelijke belangrijke passages dat soms limieten moeten worden gesteld. Mijn fractie staat hier uiteraard volmondig achter.

De Belgische staatsinrichting is op het concept van taalgebieden gebaseerd. Dit concept is in 1970 in de Grondwet verankerd. Wie zich niet bij het hieruit voortvloeiend statuut van de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand neerlegt, is in feite zelf verantwoordelijk voor de kwalijke gevolgen voor het bestuur van deze gemeenten. Zoals uit de volgende voorbeelden zal blijken, gaat dit trouwens ten koste van de Franstalige en van de Nederlandstalige inwoners.

Aangezien de Franstalige faciliteitenscholen niet onder de Vlaamse onderwijsinspectie ressorteren, kunnen ze geen aanspraak op zorguren, op leerlingenbegeleiding of op GOK-lestijden maken. Dit is een gemiste kans.

De besturen van de faciliteitengemeenten dwarsbomen de uitvoering van Vlaamse decreten vaak. Ik gebruik dit woord met een zekere voorzichtigheid. Mijns inziens, gaat het hier niet om een overdreven kwalificatie. Ten gevolge van de houding die de gemeentebesturen ten aanzien van, bijvoorbeeld, de jeugdwerkingen of de bibliotheken aannemen, beschikken de Vlamingen in deze gemeenten niet over dezelfde mogelijkheden als in

de andere Vlaamse gemeenten. Een tweede keer een gemiste kans, zowel voor de enen als voor de anderen.

Mijnheer de minister, uw beleidsnota heeft terecht als algemene doelstelling gekozen voor samenwerking, met het oog op een goed bestuur in de Vlaamse Rand. Onze fractie heeft goed geluisterd naar de Vlaamse mandatarissen uit de Rand, onder andere tijdens de hoorzitting van vorige week, maar ook tijdens informele gesprekken.

We stellen vijf grote prioriteiten voor de komende legislatuur voorop. Het is ten eerste essentieel dat er een goed samenspel tot stand komt tussen alle partners, met name de administratie van de Vlaamse Gemeenschap, de vzw De Rand, de provincie Vlaams-Brabant, de gemeentebesturen, de Conferentie van Vlaamse mandatarissen uit de zes faciliteitengemeenten, het middenveld en het verenigingsleven en Vlabinvest.

Mijnheer de minister, met het leggen van het accent op de samenwerking, kopieer ik de krachtlijnen die u naar voren schuift. U mag aannemen dat kopiëren een oprechte vorm van vleien is, want we gaan volledig akkoord met het idee dat we er alleen komen door samenwerking.

De verschillende actoren moeten een netwerk vormen, waarvan een versterkte vzw De Rand de spil kan worden. Het netwerk zou zich vooral moeten toespitsen op twee concrete opdrachten.

De eerste concrete opdracht is bijdragen tot goed gedocumenteerde adviezen in het kader van de zogenaamde Randtoets. In het regeerakkoord staat: 'Bij de regelgeving in alle beleidsdomeinen wordt rekening gehouden met de effecten ervan in de Vlaamse Rand, rekening houdend met de eigen, specifieke situatie van elke gemeente uit de Vlaamse Rand.' Wat op een administratieve last kan lijken voor de ministers die ermee worden geconfronteerd, moet worden aangegrepen als een kans om telkens opnieuw de vraag te stellen wat de impact voor de Vlaamse Rand is van tal van decretale initiatieven. Het vermelde netwerk kan, gelet op de kennis van het terrein, hier een duidelijke bijdrage leveren.

Als tweede concrete opdracht kan het netwerk instaan voor het opstellen van een jaarlijks vooruitgangsrapport. In de commissie hebben we het

Vanackere

op een bepaald ogenblik omgedoopt tot voortgangsrapport, want er is misschien niet altijd sprake van vooruitgang. Een jaarlijks voortgangsrapport met betrekking tot de situatie in de Rand in het algemeen, en de faciliteitengemeenten in het bijzonder, kan in de commissie worden besproken, samen met de jaarlijkse beleidsbrief.

Ten tweede moet de Vlaamse Regering zoeken naar aangepaste instrumenten om de betrokken gemeenten beter te laten inspelen op het Vlaamse beleid, bijvoorbeeld inzake onderwijs, bibliotheken, jeugd, lokaal cultuurbeleid, enzovoort, en er zich van verzekeren dat de Vlaamse decreten naar de letter en de geest worden toegepast.

Er moet ten derde dringend iets gedaan worden aan de prangende problematiek van het niet voorhanden zijn van voldoende betaalbare woningen in de Rand. De geplande evaluatie en heroriëntatie van Vlabinvest moeten snel tot resultaten leiden. Ik verwijs daarbij ook naar twee belangrijke elementen van het regeerakkoord: de geplande territoriale uitbreiding van het werkingsgebied van Vlabinvest en het recht op voorkoop dat aan Vlabinvest wordt toegekend. Van deze twee elementen verwachten we veel in de strijd tegen de sociale verdringing in de Rand, waarvan veel jonge Vlamingen – die daar zijn opgegroeid – het slachtoffer zijn.

Vlaanderen moet zich ten vierde op een positieve maar vastberaden manier opstellen: open en verdraagzaam tegenover de anderstaligen, maar met een volgehouden zelfbewustzijn wat betreft het noodzakelijke respect voor de Nederlandstalige taal en cultuur en de leefkwaliteit van de Vlamingen in de Vlaamse Rand.

Dat gaat over het respect voor de taalwetgeving – niet alleen, maar ook niet het minst – in geval van een dringende zorgsituatie en over de vernederlandsing van het straatbeeld, maar ook over heel eenvoudige zaken waarvoor geen taalwetgeving nodig is, met name het creëren van een vanzelfsprekend Nederlandstalige omgeving bij sportieve en culturele activiteiten. Dat heeft veel meer te maken met de mentaliteit van de mensen, waarbij sensibilisering en voorlichting door de Vlaamse Gemeenschap wonderen kunnen doen.

Zeer belangrijk is ten vijfde een degelijk onthaalen en communicatiebeleid ten aanzien van de vele buitenlanders die in de Rand komen wonen. De internationalisering van de randgemeenten is een van de belangrijkste uitdagingen waarmee deze momenteel geconfronteerd worden. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het beleid daaromtrent nog niet ver staat en dat men nog niet altijd goed weet hoe die mensen het best te benaderen. Ernstig en met alle betrokkenen overlegd denkwerk is dringend noodzakelijk om zo een lange-termijnstrategie te ontwikkelen. Voor dit werk van lange adem mag men van de vzw de Rand nieuwe impulsen verwachten.

Voor ons staat vast dat Ring-TV hierbij een belangrijke rol kan spelen. Ik verwijs daarbij naar het regeerakkoord dat stelt dat 'de Vlaamse Regering zal zorgen voor een marktconforme ondersteuning van Ring-TV via vzw de Rand met als doel bij te dragen tot de versterking van het Vlaams karakter van de Rand'. Volgens ons kunnen via dit kanaal ook anderstaligen bereikt worden, bijvoorbeeld via het geslaagde concept van de anderstalige ondertiteling die in Brussel zovele anderstaligen de weg naar de Vlaamse zender TV Brussel toonde. Meer samenwerking tussen de Vlaamse regionale zenders, zowel met ROB, waar u in uw eigen beleidsnota naar verwijst, als met TV Brussel, lijkt daarbij een kwestie van gezond verstand. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het standpunt van de VLD-fractie met betrekking tot de beleidsnota overlopen aan de hand van een aantal punten in de motie van de meerderheid die ter stemming voorligt. Eerst en vooral is er de versterking van het Vlaams karakter van de Rand. Mijnheer de minister, vorige week was er in *Le Soir* te lezen dat u zagezegd een 'note de flamandisation' voor Vlaams-Brabant zou hebben uitgebracht. Er werd zelfs geïnsinueerd dat het een geheime nota was, waarbij kan worden gesproken van enige dichterlijke overdrijving. Ik vond uw reactie hierop goed: ze was zakelijk. U hebt gezegd dat vernederlandsing in dezen niet hetzelfde is als vervlaamsing, als we dan al met wat zin voor overdrijving mogen aannemen dat er in *Le Soir* bij vervlaamsing enige etnische connotatie was gehecht, terwijl vernederlandsing gaat over

Gatz

taalbeleid. Als we in het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering al geen taalbeleid voor ons eigen grondgebied meer mogen voeren, waar gaan we dan naartoe? In die zin is uw nota duidelijk en uw uitgangspunt ook.

Ik waardeer het enorm dat er een duidelijke omgevingsanalyse aan de nota voorafgaat met feiten en cijfers, zaken die we wat meer in het Vlaams beleid in het algemeen en in het Vlaams Parlement zouden mogen zien. Er zit een goed evenwicht in tussen enerzijds de bestendinging en bevestiging van het Vlaamse karakter en anderzijds een uitgestoken hand. We verwachten van u, wanneer het nodig is, enige assertiviteit. Die momenten zullen opduiken, al was het maar de deadline van 1 januari 2006 met betrekking tot het onderwijstoezicht in de faciliteitengemeenten, maar ook de toestand in de faciliteitengemeenten in het algemeen. Ik heb het hierbij niet alleen over de rondzendbrieven-Peeters en -Martens. Zoals gezegd is er ook een uitgestoken hand: al degenen die willen meesappen in dit voornamelijk positieve verhaal, krijgen daar kansen toe.

Een tweede zaak die in de motie aan bod komt, is de thematiek van de splitsing van zowel het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde als van het gerechtelijk arrondissement Brussel. Het moge duidelijk zijn: de splitsing moet en zal er komen. Anderzijds wil ik zeker wat betreft de splitsing van het gerechtelijk arrondissement pleiten voor enige realiteitszin. Mijnheer de minister, ik moet dit niet aan u zeggen; ik zou dat aan anderen moeten zeggen, maar het past in het globale debat dat we vandaag voeren. Ik bedoel het volgende: er is een bepaald economisch belang van Brussel voor Vlaanderen. Ik moet alleen maar even aangeven dat een derde van de Brusselse advocaten Nederlandstalig is. Deze mensen werken vaak in internationale bedrijven op rechtsgebied. Een horizontale splitsing zou hier wel best op zijn plaats zijn en niet een aantal scenario's waar men van droomt om de Vlaamse balie volledig uit Brussel weg te halen. Dat zou niet alleen onverstandig zijn voor de Brusselse Vlamingen, het zou ook economisch en vanuit politiek-strategisch oogpunt zeer dom zijn voor de hele Vlaamse gemeenschap.

Het kiesarrondissement zelf moet worden gesplitst, alleen al omwille van de territoriale inte-

griteit en het feit dat dit kiesarrondissement een anachronisme is in ons federale staatsbestel. Maar er is nog een ander argument. Wanneer Franstalige inwoners van de Rand kunnen kiezen voor politieke zwaargewichten uit Brussel, dan loopt hun getal op tot ongeveer 70.000 Franstalige kiezers voor Kamer en Senaat. Wanneer ze dat niet kunnen, en zich steeds meer moeten richten op de politieke verantwoordelijken van hun streek, zoals bij de verkiezingen voor het Vlaams Parlement, dan valt dit cijfer al snel terug tot ongeveer de helft.

De splitsing zal niet alles oplossen. Het is een probleem op korte termijn. Op middellange termijn blijft Brussel naast de Vlaamse Rand en Vlaams-Brabant liggen. In dat licht is het van het grootste belang een normalisering van de verhoudingen tussen beide entiteiten na te streven. Voor sommige Franstaligen zal het misschien paradoxaal klinken, maar dit zal wellicht gemakkelijker kunnen na de splitsing, wanneer er territoriale duidelijkheid is.

Wij pleiten voor een gecoördineerd beleid dat gericht is op de leefbaarheid in de Rand. Dat heeft dan betrekking op alle beleidsdomeinen. Wat die coördinatie betreft, gaf uw voorganger, minister Van Grembergen, uiting aan een zekere onmacht. Hoe verloopt die coördinatie daadwerkelijk? Komt daar iets van in huis? Ik zal u dat de komende maanden en jaren blijven vragen. Wat mogen we verwachten van de Vlaamse-Randtoets? Wanneer wordt die operationeel? Is die al ten dele operationeel? Hoe zal dit precies in zijn werk gaan? Die Randtoets is immers een tastbaar element van een gecoördineerd beleid.

Ik overloop een aantal beleidsdomeinen die van belang zijn in de Vlaamse Rand. Sommige Nederlandstalige scholen in de faciliteitengemeenten, en soms ook al van daarbuiten, kampen met enigszins dezelfde problemen als de scholen in Brussel, zij het niet in dezelfde mate. Het zou nuttig zijn om de Brusselse knowhow die in de afgelopen 10 à 15 jaar terzake werd opgebouwd, door te geven aan die scholen in de Rand. We kunnen natuurlijk het warm water opnieuw uitvinden, maar dat hoeft niet.

Wat onthaal en communicatie betreft, is het van het grootste belang dat we ons richten op anders-taligen en de internationale gemeenschap. De heer

Gatz

Vanackere wees daar al op. Ik kan terzake wel een aantal suggesties doen, maar het is duidelijk dat we nog niet ver staan. Dat is gebleken uit de hoorzitting van vorige week met de mandatarissen van de Rand. Er is de Randkrant, die zich deels ook wel richt tot dat publiek. Maar de Randkrant zegt dat het moeilijk is om zich op verschillende doelpublieken tegelijk te richten. Als de Randkrant op de eerste plaats het cement wil zijn tussen de Vlamingen in de Rand, dan is dat doel al bereikt, maar ondertussen blijft er een gebrek aan communicatie met de internationale gemeenschappen in de streek. Mijnheer de minister, wat kunnen we daaromtrent op korte termijn verwachten?

Over de samenwerking tussen de BGDA en de VDAB heb ik u al een vraag kunnen stellen in de commissie. Wat is de huidige stand van zaken? U moet het me vergeven dat ik u daar om de 2 maanden even mee lastig val, maar het is toch de bedoeling dat we voor de zomer, en zeker dit jaar, duidelijk vooruitgang boeken. De goede verstandhouding die u nu hebt met de Brusselse minister van Werkgelegenheid moet leiden tot resultaten op het terrein, in het belang van de werklozen in de Vlaamse Rand, maar ook in het belang van de economie van het hele gebied Brussel en Vlaams-Brabant.

Inzake huisvesting liggen de zaken moeilijker. We moeten in deze zittingsperiode zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over Vlabinvest. Ik wil niet beweren dat dit instrument geen nut heeft, maar zelfs al zouden we de middelen ervoor vertienvoudigen – waarvoor binnen de meerderheid geen politiek draagvlak bestaat – dan nog schiet het schromelijk tekort op een vrije woonmarkt die we allemaal, zij het vanuit verschillende principes, een warm hart toedragen. De impact die een overheid kan hebben op een woonmarkt die zwaar onder druk staat, is altijd gering. We moeten wellicht wat meer realisme aan de dag leggen, en meer realistische beleidsmaatregelen nemen. Het is beter onze inspanningen te richten op terreinen waar we werkelijk een impact hebben en toe te geven dat het op andere terreinen wat moeilijker ligt.

Dat neemt niet weg dat we wel een groen grondbeleid kunnen voeren met het Breughelproject. Ik wacht trouwens nog altijd ongeduldig op de visie-

nota van de heer De Greef hierover, alleen maar om hem te kunnen appreciëren.

Ook de problematiek van de mobiliteit en het Gewestelijk Expresnet zal aan bod komen. We staan uiteraard volledig achter de dwarsverbindingen van het stervormige GEN over het Vlaams-Brabants grondgebied.

Een volgende punt in de motie van de meerderheid is samenwerking. In dat verband vraag ik u naar de timing en de resultaten die u verwacht van de zogenaamde task force. Ik heb u in een vorig debat horen zeggen dat we tegen de zomer een en ander mogen verwachten. Zelf verwacht ik ook wel wat van die samenwerking, omdat ze in het verleden niet optimaal was. Het kan vzw De Rand, de provincie Vlaams-Brabant en ook uw diensten niet verweten worden dat ze in het verleden geen beleid voerden of niet wilden voeren. Maar de samenwerking kan een surplus bieden die er nu niet is. Daar had ik graag tekst en uitleg bij.

De relatie tussen Brussel en de Vlaamse Rand is van groot belang. Ik had het daar al over naar aanleiding van de discussie over de splitsing van het kiesarrondissement. Er is een grote verwevenheid tussen Brussel en Vlaams-Brabant op het gebied van economie en werk en op het gebied van ruimtelijke ordening en mobiliteit.

Daarnaast is er het algemene politieke debat dat we moeten blijven voeren. We moeten dat niet doen vanuit een naïeve positie, waarin we om het even welk samenwerkingsverband met Brussel moeten nastreven of slikken. We hebben geen andere keuze, al is dit geen eenvoudige keuze. Het hangt voor een groot stuk af van de goede wil van de Franstalige Brusselaars, maar ook van onze eigen inzichten, standpunten en houding op dit vlak. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de beleidsnota Vlaamse Rand is om diverse redenen een goed uitgebouwde beleidsnota. Het is de eerste maal dat de uitdagingen voor de Vlaamse Rand op dergelijke omstandige wijze in kaart

De Wachter

worden gebracht en het is een primeur dat er een minister is aangesteld met coördinerende bevoegdheid voor de Vlaamse Rand. Bovendien wordt ook een cruciale taak toegewezen aan de vice-minister-president, waaruit het belang blijkt dat de regering aan de Rand hecht. We hopen dan ook dat de minister in zijn beleid gesteund wordt door de overige ministers, elk op hun domein.

Mijnheer de minister, de titel van de beleidsnota vormt op zich al het bewijs dat u de drie belangrijkste uitdagingen voor de Vlaamse Rand wel degelijk kent. De eerste uitdaging is een Vlaams bestuur. Het Vlaams karakter van de Rand wordt onderstreept en moet worden versterkt. Er wordt een heel duidelijk signaal gegeven dat de Rand een Vlaams gebied omvat en dat de integratie van eenieder die in de Rand woont, wordt beoogd.

Zoals door de vorige sprekers al enkele malen is gezegd, moet de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde er zeker komen. Dat is echter nog maar een begin. Vele andere uitdagingen met betrekking tot de leefbaarheid van de Rand moeten worden aangepakt.

Vervolgens hebt u het over een goed bestuur. De Vlaamse Rand kent heel wat uitdagingen op het vlak van leefbaarheid, en dat tengevolge van de nabijheid van Brussel en de diverse verhuisbewegingen van Brussel naar de Vlaamse Rand. Het is dan ook goed dat u zich niet beperkt tot het benadrukken van het Vlaamse karakter, maar ook de reële uitdagingen op sociaal en welzijnsvlak in kaart brengt, ze onder de aandacht brengt en concrete maatregelen voorstelt. Ik verwijs naar de concrete initiatieven inzake het mobiliteitsvraagstuk, de welzijnsvoorzieningen en de concrete maatregelen inzake het tewerkstellingsbeleid om een afdoende antwoord te bieden op de werkloosheid bij anderstaligen enerzijds en het niet ingevuld geraken van knelpuntberoepen anderzijds.

De derde uitdaging is samenwerken, een van de belangrijkste items in heel de beleidsnota. Onze fractie is dan ook bijzonder verheugd dat u erkent dat verschillende partners werkzaam zijn in de Rand, die allen hun steentje bijdragen tot een goed beleid. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat enkel een goede samenwerking tussen de ministers

onderling en met de andere spelers zoals de provincie- en gemeentebesturen, kan leiden tot optimale resultaten. Mijnheer de minister, u laat zien dat u het meent, want er werd reeds een task force opgericht onder leiding van de gouverneur.

Tot slot blijkt uit de nota dat u de rol van de provincie, van de vzw De Rand en van de gemeentebesturen duidelijk wilt honoreren. Dat is van cruciaal belang, want dit kan dubbel werk vermijden en kan een aanvulling geven. Complementariteit kan op het terrein alles en iedereen ten goede komen.

Cruciaal is dat u een goede omgevingsanalyse hebt gemaakt. U stelt samen met ons vast dat de sociaal-economische kenmerken van de nieuwe migratiebewegingen veranderd zijn. Het gaat om migratie vanuit Brussel naar de rand die anderstalig, maar niet altijd kapitaalkrachtig is, integendeel. U stelt een paar specifieke maatregelen voor om de nieuwe inwoners goed te onthalen en kansen te bieden om Nederlands te leren en zich te integreren. We zijn ervan overtuigd dat dit op lange termijn de beste strategie is voor de leefbaarheid van de Rand.

Mijnheer de minister, niettegenstaande alles even belangrijk is in de beleidsnota, wil ik toch enkele thema's benadrukken. Het eerste is onderwijs. In overeenstemming met het Vlaams regeerakkoord eist u een oplossing voor de inspectie in de Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten, maar tegelijkertijd benadrukt u terecht dat er heel wat kansen en voordelen zijn voor wie zich inschrijft in het Vlaamse beleid.

Een ander thema is werk en meer bepaald werk voor anderstaligen. Opvallend is dat de taalproblematiek vaak samenhangt met andere uitdagingen in de Vlaamse Rand. Zo is 38 percent van de werkzoekenden anderstalig en is 60 percent van de groep laaggeschoolde werkzoekenden andersstalig. U stopt niet bij deze vaststelling. Zoals u reeds hebt aangekondigd in de beleidsnota, hebt u al extra instructeurs voor het Nederlands op de werkvloer aangesteld. Daarnaast zijn er nog steeds knelpuntberoepen. Het is daarom bijzonder positief dat er overleg komt met de Brusselse BGDA, Forem en de Brusselse Formation voor onder meer een snellere uitwisseling van vacatures inzake de knelpuntberoepen.

De Wachter

Ik heb het ook even over het milieu en de groene corridor. Het Bruegelproject bestaat uit twee delen: natuur en cultuur. Momenteel wordt het cultuurhoofdstuk door de vzw De Rand kwaliteitsvol ingevuld. Onze fractie vraagt toch nog extra aandacht voor het natuurhoofdstuk. We pleiten volmondig voor een groene gordel rond de hoofdstad en hopen dat het onderdeel uit het regeerakkoord zal worden uitgevoerd dat stelt dat: 'een actieplan om in de Rand een grote hoeveelheid groene percelen te verwerven uitgewerkt zal worden'.

De rol van Ring-TV moet worden erkend. We zijn blij met de aandacht die u geeft aan Ring TV, want u erkent de belangrijke rol die Ring-TV speelt. We zijn dan ook zeer tevreden dat u zich hebt geëngageerd om een marktconforme ondersteuning te vragen voor Ring-TV. Verder wil sp.a spirit zeker het denkspoor ondersteunen waarbij Ring-TV zou worden ingeschakeld om de integratie van anderstaligen te bevorderen.

We zijn bereid om een mogelijke samenwerking tussen Ring-TV en ROB te ondersteunen. Uiteraard moet Ring-TV worden ondersteund, maar tegelijkertijd mogen we de realiteit in Vlaams-Brabant niet ontkennen. Tot op vandaag zijn er immers twee regionale zenders die het financieel zeer moeilijk hebben omwille van het kleine zendgebied. Indien ze samen betere resultaten kunnen halen, moet die samenwerking zeker worden ondersteund. Zoals u zelf schrijft in de beleidsnota, is de redactionele onafhankelijkheid uiteraard een *conditio sine qua non*. Er kan hoe dan ook geen sprake zijn van een fusie!

Mijnheer de minister, het laatste thema is huisvesting. Ook hiervoor rekenen we op uw steun bij de aanpak van de belangrijke problematiek van de dure huisvesting. Dit omvat weliswaar uw functionele bevoegdheid niet, maar we vragen om zeker vanuit uw randbevoegdheid mee aan de kar te trekken, onder meer in verband met het toekennen van het voorkeepsrecht aan Vlabinvest en de uitbreiding van het werkingsgebied van Vlabinvest.

Onze fractie wenst u veel succes toe tijdens deze legislatuur. We zullen zeker trachten om mee gestalte te geven aan een goede samenwerking. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de nota over de Rand is uitgebreid en alomvattend geworden. U hebt er verschillende domeinen in verwerkt, mijnheer de minister. Zo komen Onderwijs, Cultuur, Wonen en Mobiliteit aan bod. Wat ik mis – mevrouw De Wachter verwees er al naar – is Leefmilieu. U besteedt weinig aandacht aan de versterking van het groene karakter van de Rand.

De vorige regering realiseerde al een aantal belangrijke zaken van het Bruegelproject. Er werd onder meer een nieuw bos aangelegd in Houtem in Vilvoorde. Het oude vliegveld van Grimbergen werd bebost. Het bos van Aa in Zemst werd aangekocht. In Amelgem werd een landschappelijk waardevol vergezicht beschermd.

U wilt nu het ecologisch onderdeel van het Bruegelproject zagezegd evalueren. Dit onderdeel van het project is duidelijk aan het stagneren. Het groene karakter wordt niet langer verstevigd. Integendeel, u wilt nu nieuwe bedrijventerreinen buiten het verstedelijkt gebied versneld aansnijden. De schaarse open ruimte in de Rand komt zo opnieuw onder druk. Deze regering werkt niet actief verder aan de restauratie van de groene gordel rond de hoofdstad, maar bouwt die groene gordel zelfs actief af. Dit is een groot verschil met de benadering van de vorige regering.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: U doet daar een straffe uitspraak. Waar bouwen wij de groene gordel af?

De heer Eloi Glorieux: Om te beginnen heb ik tot nu toe geen enkel nieuw initiatief gezien om de groene gordel te versterken. De groene gordel is nochtans nog lang geen realiteit.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb de gewoonte om een uitspraak nogal letterlijk te nemen. Waar bouwen wij de groene gordel af?

De heer Eloi Glorieux: U wilt de schaarse open ruimte in de Rand versneld aansnijden voor extra industrieterreinen. Dat betekent een effectieve druk op het groene karakter van de Vlaamse Rand.

Groen! is en blijft ervan overtuigd dat het versterken van die groene gordel – onder andere door de realisatie van nieuw bos en natuurgebieden en door de vrijwaring van de bestaande open ruimte – de garantie vormt voor de leefbaarheid en het Nederlandstalig karakter van de Rand. Voor Groen! moet het onderscheid tussen stedelijk gebied en platteland gevrijwaard blijven, zeker in de Vlaamse Rand. Alle – overigens positieve – projecten om het Nederlandstalig karakter van de Rand te versterken, zoals cultuurprojecten, Vla-braccant, onderwijsprojecten en NT2, zullen een druppel op een hete plaat zijn, als tegelijk via verdere verstedelijking en het opofferen van het buitengebied aan industrie, de deur wagenwijd wordt opengezet voor meer anderstalige inwijkelingen. Begrijp me niet verkeerd: anderstaligen zijn voor Groen! in de Vlaamse Rand absoluut welkom, maar dan zullen de middelen om de anderstaligen aan te moedigen om zich in het Vlaams karakter van de Rand in te schrijven, exponentieel moeten toenemen.

De luchthaven van Zaventem vormt natuurlijk een belangrijk gegeven in de Rand. De lawaaihinder is absoluut niet opgelost. Er zijn nog nooit zoveel actiegroepen en buurtcomités actief geweest als nu. De beste garantie voor het behoud van de tewerkstellingspool en de economische groeipool die de luchthaven vormt, is het herstel van het ecologisch draagvlak voor de luchthavenactiviteiten. ‘The sky has a limit’, en ‘the limit’ is allang overschreden. Erkennen dat er grenzen zijn en rekening houden met de leefbaarheid op lange termijn zijn basisvoorwaarden voor het uittekenen van een realistisch duurzaam beleid. Om de leefbaarheid in de Vlaamse Rand te herstellen en om een duurzame luchtvaartactiviteit in Zaventem mogelijk te maken, moet het aantal nachtvluchten dalen met minstens 5.000, moet het aantal dagvluchten worden geplafonneerd, moet een maximale spreiding van de vluchten worden ingevoerd om een optimaal verdunningseffect te bekomen,

en moet de Vlaamse Regering het initiatief steunen in het Europees Parlement om een Europees verbod of minstens een regeling op nachtvluchten in te stellen.

Mijnheer de minister, u zegt terecht dat de huizen in Vlaams-Brabant peperduur zijn. Zowel grondprijzen als koopwoningen en huurprijzen zijn erg hoog. Sommigen beweren dan dat de klagers over te veel luchtvaartlawaaï dan maar niet hadden moeten profiteren van de goedkope grondprijzen, maar de cijfers tonen aan dat die prijzen absoluut niet laag zijn. Uw aandacht voor de dreigende onbetaalbaarheid van kleine en middelgrote woningen in de Rand is meer dan gerechtvaardigd.

Het is echter jammer dat er in de omgevingsanalyse weinig aandacht wordt besteed aan het gebrek aan sociale huurwoningen. Groen! vraagt daar aandacht voor. Het is belangrijk dat er in Vlaams-Brabant betaalbare sociale woningen bijkomen, in de eerste plaats door middel van inbreiding en renovatie van bestaande panden.

We vragen dat er eindelijk een definitieve en structurele oplossing komt voor Ring-TV. Het kan niet dat de zender jaar na jaar probeert te overleven en het bij elk nieuw budgettair jaar onzeker is of het einde van het jaar zal worden gehaald, laat staan het jaar daarop verder kan worden gewerkt. Aan die onzekerheid moet een einde komen.

De realisatie van het GEN, het regionet Brabant-Brussel en het Pegasusplan is uiterst belangrijk voor de ontwarring van de mobiliteitsknoop in de Vlaamse Rand. In het beleidsplan wordt daarvoor steun beloofd. Tot nu toe wordt dat echter niet in middelen vertaald. Mijnheer de minister, het is belangrijk dat u als coördinerend minister voor de Vlaamse Rand uw collega's aanpoort.

Groen! heeft een motie ingediend waarin die bezorgdheden worden vermeld. Onze steun voor de beleidsnota zal afhangen van het al dan niet aanvaarden van onze aanbevelingen.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Vlaamse Rand is ons zorgenkind, en een

Demesmaeker

zorgenkind verdient altijd de nodige aandacht, affectie en zeker solidariteit. Daarom is het goed dat de Vlaamse Rand een eigen coördinerende minister en een eigen commissie heeft. Het is ook goed dat deze beleidsnota een uitgebreid en goed onderbouwd werkstuk is geworden. Het vertrekt vanuit de juiste probleemanalyse en het brengt een positief verhaal van mensen en kansen bieden.

Het is zeker geen aanzet tot een culturele genocide zoals sommige Franstalige politici beweren. Laten we onze tijd en energie niet verspillen om dat soort uitlatingen te weerleggen. Ze zijn alleen typerend voor een bepaalde mentaliteit. Trouwens, als er al een culturele genocide is geweest, dan was het wel in Brussel, waar de Vlaamse meerderheid als gevolg van een proces van taalkundige en sociale verdringing in drie generaties tijd van zijn taal en ziel werd beroofd.

De heer Steven Vanackere: Dat was ook geen culturele genocide. We hebben er alle belang bij om ontwikkelingen waar we bedenkingen bij hebben, met de juiste woorden te typeren. Wie het woord culturele genocide hanteert als het over de Vlaamse Rand gaat, berokkent daarmee schade aan het woord. We leven jammer genoeg in een wereld waarin dat woord nog een betekenis heeft. In de Belgische politiek mogen we het woord culturele genocide niet in de mond nemen als we niet in dezelfde fout willen vervallen als diegenen waarmee we het niet eens zijn.

De heer Mark Demesmaeker: Ik neem toch niets terug van wat ik heb gezegd. Als zulke zware woorden dan toch in de mond worden genomen, dan maak ik graag de vergelijking met wat in Brussel is gebeurd.

Mijnheer de minister, tijdens de bespreking van de beleidsnota in de commissie verklaarde u: 'De titel van de beleidsnota bevat drie gedachten: een Vlaams bestuur in de Rand rond Brussel, een goed bestuur en samenwerking. Een Vlaams bestuur vertrekt vanuit de optimistische hypothese dat er perspectief is op een snelle splitsing van de kieskring en van het gerechtelijk arrondissement. Dat perspectief neemt de hypotheek weg die in Vlaams-Brabant, inclusief de Rand, op de politiek woog.'

Mijnheer de minister, de hypotheek waarover u het hebt, is nog altijd niet gelicht. De splitsing die u heel terecht als vertrekpunt, hefboom en voorwaarde ziet om een krachtig Vlaams beleid in de Rand te voeren, laat al te lang op zich wachten. Er is echter meer: wij vrezen namelijk dat er met de splitsing nieuwe hypotheeklen zullen worden gelegd. Amper 5 maanden geleden zat iedereen in dit Vlaams Parlement tijdens het actualiteitsdebat over Brussel-Halle-Vilvoorde op één lijn over een onverwijld splitsing zonder compensaties. Nu zitten we in een heel ander verhaal.

Mijnheer de minister, ik citeer uit het verslag van de bespreking van uw beleidsnota in de commissie van 18 november 2004. U zei toen: 'De splitsing is een logische zaak waarvoor geen prijs betaald moet worden.' Wij blijven dit vandaag herhalen, u ook? Ik zou daar graag een duidelijk antwoord op krijgen. Zo'n 4 maanden geleden was het normaal om dat te zeggen, nu word je al gauw voor gek versleten als je bij je standpunt blijft.

Onze vrees is dat er wel degelijk compensaties zullen worden gegeven. Dan bent u met uw beleidsnota weer naar af. Alle opties zoals inschrijvingsrechten of andere, druisen immers in tegen het principe van respect voor het territorialiteitsbeginsel en de grondwettelijke indeling van dit land. Als dat respect niet voor eens en altijd wordt afgedwongen, begint u aan een quasi onmogelijke taak. Zelfs met een splitsing zal het moeilijk worden om uw doelstellingen te halen, maar met een slechte splitsing wordt het helemaal onmogelijk.

Het is belangrijk dat u vandaag als minister bevoegd voor de Vlaamse Rand duidelijk maakt dat u een slechte splitsing afwijst. Dat vraagt moed, want de mensen liggen niet wakker van die problematiek, zoals we lezen in de kranten. Wie deze streek iets beter kent, weet wel beter.

Een dossier dat snel op ons afkomt, is dat van de ruimtelijke planning in de Rand. Het gaat dan over de invulling van het zogenaamde Vlaams stedelijk gebied rond Brussel. Dat meer verstedelijking in het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel kan en zal bijdragen tot toenemende verfransing, is een evidentie voor al wie in Halle-Vilvoorde woont. Wij zijn zeer bezorgd over de plannen die nu op tafel liggen. De opties van het gewestplan moeten behouden blijven. Het Vlaams stedelijk

Demesmaeker

gebied rond Brussel is precies het tegenovergestelde van de groene rand rond Brussel die het uitgangspunt was van het gewestplan Halle-Vilvoorde.

Het is belangrijk dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de specificiteit en het belang van dit gebied erkent: 'Dit gebied is zo belangrijk voor Vlaanderen dat het op Vlaams niveau wordt geselecteerd en er, naast de afbakening, ook gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven voor worden vastgelegd. Daarbij wordt erkend dat hier specifieke sociaal-economische omstandigheden werkzaam zijn die invloed hebben op de ruimtelijke ontwikkelingen.' Verder staat ook: 'De gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel kan niet worden bereikt door de ontwikkelingsperspectieven voor de stedelijke gebieden noch deze voor het buitengebied ongenueanceerd toe te passen. Dit gebied vereist eigen gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven.'

We kunnen inderdaad niet genoeg benadrukken dat dit gebied een eigen, op maat van de complexe situatie gesneden aanpak vereist. Als coördinerend en horizontaal bevoegd minister voor de Vlaamse Rand zouden wij het logisch vinden dat ook u ten minste betrokken wordt bij de afbakeningsprocessen. De uitkomst daarvan zal immers hoe dan ook een grote weerslag hebben op de manier waarop u uw ambities in de Vlaamse Rand wil waarmaken. Onze vraag is dan ook: bent u op de hoogte van de stand van zaken wat dit betreft? Wordt u hierbij betrokken?

We hebben het vorige week even gehad over het Bruegelproject bij de bespreking van de beleidsnota over Leefmilieu. Wat dat betreft, sluit ik me helemaal aan bij hetgeen mevrouw De Wachter heeft gezegd.

Mijnheer de minister, ik wil ook nog eens uitdrukkelijk de aandacht vestigen op het schrijnende probleem van de Nederlandsonkundige urgentiediensten in de Vlaamse rand rond Brussel. Voor dringende medische hulpverlening door MUG-diensten zijn we in de Rand afhankelijk van Brussel of Wallonië. De incidenten met deze ploegen stapelen zich de laatste maanden op. De wantoestanden die daaruit voortvloeien, tarten elke ver-

beelding. De gevolgen zijn niet zelden tragisch: er zijn zelfs al doden gevallen! Het is onbegrijpelijk dat de federale overheid hier niets tegen onderneemt! Federaal minister Demotte draagt een verpletterende verantwoordelijkheid. Hij werd enkele dagen geleden nog aan de tand gevoeld in de Kamer. Hij blijft echter potdoof voor de problematiek.

Een coördinerend minister met horizontale bevoegdheid heeft natuurlijk zijn beperkingen en het is gezien de bevoegdheidsverdeling niet evident om beweging in dit dossier te krijgen. Toch is het een uitdaging, en zeker de moeite waard om het te proberen, want dit probleem smeekt om een oplossing. Deze morgen was er nog een bijeenkomst met een achttal burgemeesters uit de regio, vertegenwoordigers van de brandweer, het ziekenhuis van Halle, het Rode Kruis. Er werd gesproken over de specificiteit van Zuidwest-Brabant. Iedereen is het erover eens dat Halle een eigen MUG-dienst moet krijgen. Er moet een oplossing worden gevonden voor de eentalige ploegen die vanuit Brussel vertrekken. Alleen minister Demotte schijnt dat niet te beseffen. Ik denk dat u eventjes aan de kar zult moeten trekken.

Een volgend aandachtspunt is het probleem van het onthaal en integratie van anderstaligen. De idee om de intake van nieuwkomers over te laten aan het Huis van het Nederlands is een goede zaak. Maar in de Rand leidt de praktische uitwerking tot onvrede en problemen. Al tijdens de vorige legislatuur hebben vzw de Rand samen met de provinciegouverneur en het NT2-overleg Halle-Vilvoorde er steeds op aangedrongen dat er in de Vlaamse Rand rond Brussel een apart Huis van het Nederlands zou worden opgericht.

Vanuit de specifieke doelgroep in deze regio en de nabijheid van Brussel lijkt ons dat vanzelfsprekend. Het Huis van het Nederlands is immers een instrument bij uitstek om het NT2-aanbod te promoten, te coördineren, te registreren en beter op te volgen. Voor de Vlaamse Rand, met zo'n 40.000 buitenlandse inwoners en 75.000 à 100.000 Franstalige Belgen, wordt momenteel in de voorstellen niet in een apart Huis van het Nederlands voorzien. Er is wel ruimte voor één of meerdere antennes in de Rand geleid vanuit Leuven.

Gezien het profiel van de potentiële doelgroepen in de Rand, moeten we er sterk over waken dat we

Demesmaeker

het beleid rond de Huizen van het Nederlands niet ondergeschikt maken aan of helemaal in functie stellen van het inburgeringsbeleid en de 'klassieke' integratiesector. Het inburgeringsbeleid richt zich tot nieuwkomers met sociaal-economische achterstellingskenmerken.

Onze doelgroep beantwoordt daar niet altijd aan. Voor de Rand is het huidige inburgeringsbeleid dus een te enge invalshoek voor de werking van een Huis van het Nederlands. Het grootste deel van onze doelgroepen valt buiten de criteria voor inburgering. Denken we maar aan de Franstalige hooggeschoolde nieuwkomers. Daarom benieuwt het ons uitermate wat u als coördinerend minister daarover denkt, en welke stappen u denkt te ondernemen om dat probleem aan te pakken.

Ik wil ook nog even stilstaan bij het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten. De problematiek van de pedagogische en taalinspectie is ons voldoende bekend. In het regeerakkoord is een vervaldatum – 1 januari 2006 – ingeschreven om hiervoor een oplossing te vinden. U hebt hierover nog niet in uw kaarten laten kijken. Minister Arena, de voorzitter van de Franse Gemeenschapsregering en in die regering ook bevoegd voor Onderwijs, werd onlangs in het parlement van de Franse Gemeenschap over de zaak aan de tand gevoeld. Ze zei niet in te zien waarom aan de inspectie van Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten iets moet worden veranderd omdat de ouders net voor Franstalig onderwijs hebben gekozen. U hebt het achterste van uw tong nog niet laten zien, maar we zijn hoopvol.

We zijn ook heel bekommerd om de toekomst van de regionale televisiezender Ring-TV, die een belangrijke rol kan spelen bij de integratie van anderstaligen. Ring-TV kan een troef zijn omdat die zich heel specifiek richt op de brede Vlaamse Rand. We zijn bezorgd dat de belofte voor een marktconforme ondersteuning via de vzw de Rand niet afdoende zal zijn. De zender werkt in heel moeilijke marktomstandigheden, heeft een specifieke rol voor de regio en verdient voldoende ondersteuning om op een comfortabele manier te kunnen werken. Dat sluit technische samenwerking met ROB niet uit.

Ik kom nog even terug op enkele denkkaders die ik naar voren bracht tijdens de bespreking van de beleidsnota in de commissie. Ik heb onder andere het idee geopperd om een pers- en documentatiecentrum voor de Vlaamse Rand op te richten, bijvoorbeeld in de schoot van de vzw de Rand. In uw beleidsnota stelt u terecht dat de Vlaamse Rand geen bestuurlijk geheel vormt en dat daardoor cijfermateriaal ontbreekt. Dat maakt het moeilijk om een gefundeerd beleid uit te stippelen. Het zou daarom goed zijn om het materiaal dat er nu is, samen te brengen en te ontsluiten. Een pers- en documentatiecentrum zou nuttig studietoelichtend en beleidsvoorbereidend werk kunnen verrichten over specifieke problemen.

Een paar weken geleden hebben we de woordvoerders van de vzw de Rand gehoord en toen bleek dat de vzw die taak heel graag op zich wil nemen. Afgelopen week hebben we de mandatarissen gehoord en ze pleiten ervoor om het beleid en de toestand in de Rand te evalueren en om regelmatig een vooruitgangrapport te maken. Misschien kan ook die taak aan zo'n centrum worden toebedeeld.

Wat de ambitie betreft om het straatbeeld te vernederlandsen, gaven we u onder andere de suggestie mee om met bedrijven en grote winkelketens een gedragscode af te sluiten. Daarin kan staan dat ze het Vlaamse karakter van de Rand moeten respecteren en op uithangborden, in affiche en reclame alleen het Nederlands mogen gebruiken. Sommige grote winkelketens doen dat gelukkig al spontaan, maar andere zijn de facto tweetalig, wat leidt tot verdere verfransing en voor heel wat wroeging zorgt. Hier is inderdaad dringend een initiatief nodig want de laatste weken zien we dat sommige grote bedrijven steeds verder gaan en de hele regio van Halle-Vilvoorde als tweetalig gebied beschouwen.

Het laatste voorbeeld is dat van de nieuwe vestiging van IKEA in Anderlecht, pal op de grens met Sint-Pieters-Leeuw. De tweetalige barnumreclame die de meubelgigant in Zuidwest-Vlaams-Brabant voert ter gelegenheid van de opening van de nieuwe vestiging, zorgt voor veel ergernis. Plaatselijke mandatarissen en volksvertegenwoordigers – onder wie ook ikzelf – schrijven protestbrieven, maar misschien dat de minister toch net een iets

Demesmaecker

groter gewicht in de schaal kan werpen om die firma's te vragen het Nederlandstalig karakter van de streek te eerbiedigen.

De studie van professor Boes bevat heel wat goede aanbevelingen voor de vernederlandsing van het straatbeeld. We hebben een verwijzing naar de studie gemist in de beleidsnota. Meneer de minister, onze fractie verwacht veel van uw Randbeleid en wenst u veel succes. (*Applaus bij de N-VA en CD&V*)

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik zal niet uitweiden over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde omdat we daar al een debat over hebben gevoerd. Ik wil enkele punten uit uw beleidsnota toelichten.

Op gebied van sport zegt u terecht dat de sportinfrastructuur in de randgemeenten over het algemeen zeer ruim en verscheiden is. Dat is positief, want het bevordert de leefbaarheid, het verenigingsleven en de sociale contacten. Het idee om hiervan een instrument van integratie te maken, lijkt me wel vergezocht. Zal men in de Rand de rode kaart trekken voor een speler die een andere taal dan het Nederlands spreekt?

Het lijkt logisch dat goede en voldoende infrastructuur de clubs aanzet tot hogere competitiedoeleinden. Dat lijkt mij een gezonde toestand, en ook menselijk. Stellen dat hierdoor plaatselijke jongeren worden verdrongen door sportief betere elementen en dat de gebruikte taal op het sportveld in veel gevallen niet langer het Nederlands blijft, lijkt mij te ver gezocht. Welke grote clubs zijn in de Rand gevestigd? En is de voertaal bij Club Brugge of Genk ook enkel en alleen het Nederlands?

Het tweede punt betreft de vernederlandsing van het straatbeeld. Wat in de beleidsbrief daarover staat, meer bepaald wat er wordt gezegd over het onderschrijven van de initiatieven van de provincie Vlaams-Brabant en vzw de Rand, die handelaars, verenigingen of organisaties die tweetalige reclame maken erop wijzen dat dit in strijd is met

de taalwet, moet worden genuanceerd. De minister heeft dat in de commissie al toegegeven. Men kan niet op basis van de taalwetgeving beweren dat er een probleem is met de tweetalige publiciteit van een bedrijf.

Het derde punt betreft het onderwijs. De beleidsnota wordt door de plaatselijke mandatarissen en de schepenen van Onderwijs als een regelrechte aanval beschouwd. Een eerste pijnpunt is de inspectie in het Franstalige faciliteitenonderwijs. Het regeerakkoord streeft ernaar om tegen 1 januari 2006 een oplossing te vinden voor de problematiek van de overheveling van de pedagogische en taalinspectie in het Franstalige faciliteitenonderwijs naar de Vlaamse Gemeenschap, zo niet zal de minister eenzijdige maatregelen nemen. Mevrouw Arena, minister-president van de Franse Gemeenschap, is hierover onlangs geïnterpelleerd. Ze heeft toen bevestigd dat zij er geenszins akkoord mee gaat om de pedagogische inspectie over te hevelen naar de Vlaamse Gemeenschap.

Het is niet de bedoeling van het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten om de leerlingen na het basisonderwijs school te laten lopen in het Nederlandstalig secundair onderwijs. Wellicht ben ik de enige die daar in dit halfrond zo over denkt. Het is pedagogisch onverantwoord om van taalregime te veranderen tussen het lager en middelbaar onderwijs. Als men mijn stelling aanvaardt, is het logisch dat men aanvaardt dat de inspectie bij de Franse Gemeenschap blijft. Er moet inderdaad een samenhang zijn tussen de eindtermen die in het basisonderwijs worden opgelegd en de vereisten om toegang te hebben tot het secundair onderwijs. De bijzondere regeling voor de faciliteitengemeenten bestaat erin dat er veel meer lessen Nederlands worden gegeven dan in de andere scholen. In de laatste leerjaren van het basisonderwijs is dat zelfs meer dan het aantal uren moedertaal.

Onlangs hebben de schepenen van Onderwijs eenparig gevraagd de pedagogische inspectie bij de Franse Gemeenschap te houden. Zo niet vragen zij de overheveling van deze scholen naar de Franse Gemeenschap, mits aanpassing van de verdeelsleutel voor de financiering van het onderwijs.

Het tweede pijnpunt is de benoeming van de leerkrachten in het Franstalig onderwijs. Sedert de vorige legislatuur zorgen de benoemingen van

Van Eyken

leerkrachten in het Franstalig faciliteitenonderwijs voor problemen en ergernissen. De aanzet hiertoe was de interpretatie van de taalwetgeving en de vereisten voor de benoemingen van onderwijzend personeel van de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden die opeens het onderwijzend personeel van deze scholen gelijkstelde met het administratief personeel van deze scholen of van de besturen. Ondanks het advies van het departement Onderwijs, waarin wordt gesteld dat deze personeelsleden niet worden gelijkgesteld met ander administratief personeel en de steun hieromtrent van de toenmalige minister van Onderwijs Vanderpoorten, heeft men talrijke beslissingen van gemeenteraden uit de zes faciliteitengemeenten geschorst en daarna vernietigd. Vandaag is het zelfs zover gekomen dat de benoeming van tijdelijk onderwijzend personeel in deze scholen wordt geschorst.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik zou willen weten wat de minister denkt over het denkspoor dat collega Van Eyken voorstelt, namelijk dat de school en de faciliteitenscholen zouden worden overgeheveld naar de Franse Gemeenschap. Kan daarover worden onderhandeld? Ik wilde hierover graag meer duidelijkheid.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: De manier waarop de heer Van Eyken het probleem ten berde brengt, toont ons aan waar het probleem precies ligt. In Vlaanderen zijn er ook scholen – vrije initiatieven, privé-instellingen – waar de inspectie niet komt, maar deze scholen krijgen ook geen subsidie of enige vorm van financiering. De leerkrachten worden er bijvoorbeeld evenmin betaald.

In de randgemeenten is de situatie wel anders. Daar gaat het om erkende scholen die wel worden gesubsidieerd. Het is niet meer dan logisch dat daar een controle wordt uitgevoerd zoals dat in heel Vlaanderen het geval is. De manier waarop jullie, Franstaligen, dit nu weigeren, maakt dat tal van Franstalige kinderen bepaalde zorgkansen worden ontnomen omdat jullie bijna buiten het wettelijk kader zitten.

Mijnheer Van Eyken, wat nu wordt voorgehouden, namelijk de aanvraag tot overheveling van onze scholen naar de Franse Gemeenschap als de minister voet bij stuk houdt, is voor mij geen optie. De minister zal er zelf op antwoorden. U hebt het blijkbaar moeilijk met de taalgebieden zoals ze in 1962 zijn vastgelegd. Als u stelt dat het pedagogisch niet verantwoord is om op bepaalde momenten van school te veranderen en van taalregime, antwoord ik dat de cijfers in Brussel dat tegenspreken. Er wordt enorm veel veranderd van Nederlandstalig basisonderwijs naar Franstalig secundair onderwijs of omgekeerd. Ik vraag u om uit de egestelling te stappen en ervoor te zorgen dat de mensen die in De Rand wonen alle kansen krijgen om ten volle de Nederlandse taal machtig te zijn. Dat is de enige reden waarom de scholen een apart regime hebben met extra uren Nederlands, dat maakt die evolutie juist mogelijk. Het is een kans die vanuit Vlaanderen wordt geboden. Wij vragen alleen dat die kans met beide handen wordt gegrepen.

De heer Christian Van Eyken: Ik zeg niet dat er geen gevallen zijn van omschakeling, maar ik stel vast dat een overgrote meerderheid in het taalregime blijft. Mijn derde punt betreft de centra voor leerlingenbegeleiding. Als men de logica volgt, moeten de centra ook Franstalig blijven.

Mijn laatste punt is al in de commissie besproken. Een van de zes mandatarissen had gezegd dat er gevallen bekend zijn van scholen die niet hebben gelet op de naleving van de wettelijke verplichting om ingeschreven te zijn in de faciliteitengemeente alvorens kinderen in te schrijven in de Franstalige school van de desbetreffende gemeente. Dat zijn leugens. Daar zijn geen voorbeelden van bekend.

Wat het onderdeel Mobiliteit aangaat, zijn de inwoners van de Vlaamse Rand voor heel wat zaken – werk, ontspanning en gezondheidszorg – op Brussel gericht. Het gevolg is dat de nood aan mobiliteit vooral gericht is op de hoofdstad. Het GEN is een goede aanzet om de verkeerscongestie tegen te gaan, maar beantwoordt alleen aan de noodzaak van stervormige verbindingen met Brussel.

De Rand heeft ook dwarsverbindingen nodig. Het strategisch plan regionet Brabant-Brussel biedt als aanvulling op het GEN een goede mogelijkheid

Van Eyken

voor regionale en lokale verplaatsingen. Ik zou hier wel voor het gebruik van kleine bussen willen pleiten. Die vraag is me in de Rand al vaak gesteld. Ik weet evenwel dat dit niet zo gemakkelijk is. Bovendien zouden er betere afspraken met de andere openbare vervoersmaatschappijen moeten komen. De maatschappijen zouden hun aanbod beter op elkaar moeten afstemmen.

Het laatste punt dat ik hier wil aansnijden, is de ruimtelijke ordening. We moeten voldoende aandacht schenken aan de invulling van de ruimtelijke ordening in de Rand. Het stedelijk patroon mag hier niet worden gehanteerd. We moeten in een geschikte mix voorzien en gettovorming en de uitsluiting van bepaalde bevolkingscategorieën voorkomen. De woonomgeving heeft een belangrijke invloed op de leefomgeving.

Het behoud van groen en van open ruimte is voor de Rand noodzakelijk. De rand vervult een woon- en een werkfunctie. In de Rand zijn een aantal economische aantrekkingspolen gevestigd. Dat de aanwezigheid van de luchthaven noodzakelijk is, wordt door niemand betwist. De ligging en de activiteiten van de luchthaven moeten echter met de woonkwaliteit in de omgeving verenigbaar blijven. Afhankelijk van het gebruik van de verschillende vliegroutes, worden een aantal woonwijken overvlogen. Een efficiënte manier om de geluidshinder te bestrijden, zou erin kunnen bestaan om voor de minst hinderlijke procedures voor landende en opstijgende vliegtuigen te kiezen. In de praktijk moeten de routes zo worden gekozen dat landende of opstijgende vliegtuigen zo weinig mogelijk over bewoonde gebieden vliegen. Tegelijkertijd mag bij het uitwerken van het beleid Ruimtelijke Ordening in de gebieden waar het luchtverkeer voor een hoge geluidsbelasting zorgt niet in nieuwe woonzones worden voorzien.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik zou de heer Van Eyken een korte vraag willen stellen. Aangezien hij het onderwerp zelf niet heeft aangekaart, zou ik hem willen vragen wat hij vindt van de uitlatingen van de heer Libert, die de beleidsnota als een poging tot culturele genocide heeft omschreven.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u hebt zelf gehoord dat ik het woord 'génocide' niet heb gebruikt.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats wil ik de verschillende sprekers danken die de beleidsnota en de onderliggende analyse hebben gesteund. De beleidsnota kan, zeker bij de meerderheid, op veel steun rekenen. Aangezien dit overbodig zou zijn, wil ik hier zeker niet alles herhalen. Een aantal van de daarnet gemaakte opmerkingen zijn zonder meer behartigenswaard. Een aantal aspecten van het beleid zijn terecht onderlijnd. Ik kan me hier enkel bij aansluiten.

Vrij veel sprekers hebben daarnet op het belang van de omgevingsanalyse gewezen. Het gaat hier zeker niet om een onschuldige omgevingsanalyse. We hebben voor een brede omschrijving van de bestaande uitdagingen gekozen. Dit betekent dat we aandacht willen schenken aan het brede samenlevingsprobleem waarmee we in de Vlaamse Rand worden geconfronteerd. Dit probleem beperkt zich niet tot het taalgebruik of tot de communicatie tussen mensen. Het gaat ook om cultuur, om werkgelegenheid, om mobiliteit, om ruimtelijke ordening, om de aanwezigheid van groen en om de mogelijkheid om betaalbaar te wonen. Die brede omschrijving van de uitdaging is belangrijk omdat het hier de sociale samenhang en de levenskwaliteit betreft.

Verschillende sprekers hebben het tevens nadrukkelijk over het aanbieden van opportuniteiten gehad. We hebben de mogelijkheid om anderstaligen bepaalde opportuniteiten aan te bieden. We mogen geen homogeen beeld van de inwijking of van de aanwezigheid van anderstaligen ophangen. Het gaat om diverse sociale categorieën. Sommige groepen kunnen we effectief de hand reiken. Indien ze die hand aanvaarden, kunnen we hun opportuniteiten bieden.

Ik sluit me aan bij wat de heer Van Dijck over het onderwijs heeft gezegd, want dat is een voorbeeld daarvan. Ik denk dat hetzelfde geldt voor alles wat met werkgelegenheid en werkloosheid heeft te maken. Wanneer 40 percent van de werklozen in Halle-Vilvoorde anderstalig en voornamelijk

Vandenbroucke

Franstalig is en 60 percent van de langdurig werkzoekenden anderstalig is, dan moeten we kansen bieden.

De media berichtten over een culturele genocide, wat totaal misplaatst is. Gelukkig heeft niemand in dit halfrond deze woorden in de mond genomen. Ik vind het belangrijk dat de heer Gatz heeft vermeld dat er een verschil is tussen het Nederlands bevorderen en het Vlaamse karakter. Dat zijn twee dingen die we belangrijk vinden, maar als we spreken over vernederlandsing, dan zijn we bezig met het ondersteunen van de officiële taal in Vlaams-Brabant en Vlaanderen. Ik denk dat dat een zeer legitieme bezigheid is.

Mijnheer Van Eyken, de taalwetgeving moet helemaal worden gerespecteerd, ook in het onderwijs, maar we moeten wel meer doen dan wat de taalwetgeving ons gebiedt. De suggestie van de heer Demesmaeker over een gedragscode in verband met publiciteit door bedrijven en de opstelling van bedrijven heb ik verwelkomd. Ik denk inderdaad dat we moeten zoeken naar manieren om bedrijven van goede wil de hand te reiken en te ondersteunen. Er zijn mogelijkheden om iemand te ondersteunen die zegt dat hij ervoor wil zorgen dat hij op een zo correct mogelijke manier in het Nederlands kan communiceren met zijn omgeving. Ik zal deze nuttige suggestie zeker onthouden.

Er is hier gevraagd hoe ik zal coördineren. De waarheid is dat we ons nog maar aan het begin van het proces bevinden. Hét instrument om tot coördinatie te komen en om die doeltreffend te maken, is de task force onder leiding van de gouverneur van Vlaams-Brabant, die ik aan het oprichten ben. De oprichting is nog niet helemaal rond, omdat enkele collega's me nog moeten zeggen wie de betrokken ambtenaren zullen zijn. Het is immers een ambtelijke groep, wat ik belangrijk vind.

De Randtoets moet worden geoperationaliseerd in deze task force. Ze moet immers systematisch alle dimensies van het beleid van de Vlaamse Regering bekijken.

In verband met de politieke problematiek van Brussel-Halle-Vilvoorde kan ik alleen maar herhalen dat ik vertrek van het Vlaamse regeerakkoord.

Ik denk dat dat duidelijk is. Ik hoop dat er spoedig een politieke opklaring komt in dit dossier. We zullen dat bekijken op basis van het Vlaamse regeerakkoord, dat we hier hebben goedgekeurd.

Een ander belangrijk thema is Vlabinvest. Verschillende mensen hebben gezegd dat er dringend nood is aan een debat daarover. De heer Vanackere heeft terecht gesproken over het voorkooprecht en de territoriale uitbreiding, twee belangrijke aspecten. Anderen hebben vraagtekens geplaatst achter onze mogelijkheden om werkelijk iets te doen op het gebied van huisvesting dat voelbaar zou worden in de prijzen.

We moeten de mensen geen illusies verkopen in verband met onze mogelijkheden om een drastische invloed te hebben op de prijzen, maar ik denk dat we met Vlabinvest meer kunnen doen dan wat we vandaag doen. Het voorkooprecht en de territoriale uitbreiding zijn daarin geen onbelangrijke factoren. Ik ben niet van plan deze kwestie voor me uit te schuiven.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor de samenwerking tussen de VDAB en de BGDA. Vrijdag zullen we met de Vlaamse Regering het ontwerp van samenwerkingsakkoord met mijn gewestcollega's die verantwoordelijk zijn voor werkgelegenheid, bespreken. Dat samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de interregionale mobiliteit van werkzoekenden, maar is zeker nog niet het echte antwoord dat ik zoek, op de specifieke problematiek in verband met Brussel en Vlaams-Brabant.

Ik werk met minister Cerexhe aan een specifiek akkoord voor Brussel en Vlaanderen, dat operationeel moet maken wat we wensen te doen tussen Brussel en Vlaams-Brabant. Ik word zelf ook een klein beetje ongeduldig. De ideeën zijn duidelijk en er is goede wil bij minister Cerexhe. Ik heb enkele dagen geleden aan mijn medewerkers gezegd dat ik wens dat we snel vooruitgang boeken, want eigenlijk laten we een onaanvaardbare situatie voortbestaan. Er gaan kansen verloren voor werkzoekenden in Brussel en Vlaams-Brabant, en voor werkgevers die mensen zoeken. Dat mogen we niet langer tolereren. Ik hoop vrij snel de goede wil bij minister Cerexhe en de principieel duidelijke ideeën om te zetten in een praktisch samenwerkingsakkoord.

Vrijdag zal ik eerst een algemeen kader voorstellen dat ik op punt heb gesteld samen met alle betrok-

Vandenbroucke

ken ministers, maar dat is niet zo essentieel voor dit debat. Als volgende stap wil ik een samenwerkingsakkoord met Brussel op punt stellen.

Mijnheer Demesmaeker, u hebt vragen gesteld over de problematiek van de afbakening van de stedelijke gebieden. Ik ben daar eigenlijk nog niet bij betrokken. Dat kan ook niet, want we zitten nog in het prille begin van de ambtelijke fase van beleidsvoorbereiding voor de Rand. Als ik goed ben geïnformeerd, heeft de administratie in januari de opdracht gegeven voor een analyse door externen. Het is de bedoeling dat die tegen september wordt afgerond. Het is een voorbereidende analyse van wat de afbakening zou kunnen zijn. We zijn nog helemaal niet toe aan de ambtelijke besluitvorming, laat staan aan de politieke besluitvorming. Het proces is dus eigenlijk pas opgestart.

Mijnheer Demesmaeker, als we zover zijn, is het een domein dat we in de task force samen moeten bekijken, vanuit het door u geformuleerde oogpunt. Ik zou het iets anders willen zeggen dan u: we moeten enerzijds zoeken naar een goed evenwicht tussen het open houden van de groene ruimte, en dus verstedelijking zeer kritisch bekijken, maar anderzijds moeten we ervoor zorgen dat we ook huisvesting tot stand brengen, en ook werkgelegenheid is een belangrijk issue.

Mijnheer Glorieux, ik ben een beetje verbaasd over uw opmerking. Het is helemaal niet mijn bedoeling de groene gordel af te bouwen. Ik denk niet dat u een voorbeeld kunt vinden waaruit blijkt dat deze regering de groene gordel wil afbouwen, terwijl de vorige regering de groene gordel zou hebben verdedigd. Dat lijkt me nogal vergezocht. In dat kader is het gedachtegoed van de heer De Greef, die het ecologische en het culturele met elkaar wil verbinden, niet onbelangrijk. Hij heeft dat zeer ambitieus uitgewerkt, maar dat is ook zijn taak.

Mijnheer Gatz, ik heb gewacht tot een digitale versie van het rapport van de heer De Greef ter beschikking is. Deze versie is er nu, en werd aan het commissiesecretariaat bezorgd. In denk dat de commissieleden snel het rapport zullen ontvangen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om ook vanuit het Vlaams Parlement Ring-TV te feliciteren. Ring-TV is 10 jaar bezig, heeft een duidelijk maatschappelijk succes en speelt een belangrijke rol.

Verschillende sprekers hebben gezegd dat er in Vlaams-Brabant – en waarom kunnen we dat niet uitbreiden tot TV Brussel – nood is synergie, zonder de identiteit en onafhankelijk van de redactie van Ring-TV in vraag te stellen.

Ik denk dat we in Vlaams-Brabant met een paradoxale situatie worden geconfronteerd. We hebben twee regionale zenders met een klein zendgebied, waardoor ze, puur technisch-commercieel gesproken, in een moeilijke situatie zitten. Dat moeten we kunnen oplossen door samenwerking, maar zonder op enigerlei wijze de identiteit van de ene of de andere in vraag te stellen. Ik weet dat het Hageland iets anders is dan het Pajottenland. Het zijn twee landelijke gebieden, maar ze zijn niet zomaar met één zender te overzien.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, u hebt herhaald wat u in november in de commissie hebt gezegd. Ik heb dit weekend in De Tijd een soort noodkreet gelezen van de directeur van Ring-TV die blijkbaar het water aan de lippen heeft staan. Worden daaromtrent binnenkort initiatieven genomen? Het is natuurlijk goed om te zeggen dat er moet worden samengewerkt en dergelijke meer, maar blijkbaar is de situatie van Ring-TV erg precair. Er moeten dringend initiatieven worden genomen.

Minister Frank Vandenbroucke: Er is een dubbel spoor in deze aangelegenheid. Enerzijds doen we wat in het regeerakkoord staat, en daar wil ik ook de nodige middelen voor. Dat is namelijk er op een marktconforme manier voor zorgen dat de rol die Ring-TV in de Rand speelt in het kader van ons beleid, wordt ondersteund. Dat biedt belangrijk financieel soelaas voor Ring-TV. Ik zal dat honoreren.

Anderzijds heb ik contacten gefaciliteerd tussen Ring-TV en ROB om na te denken over samenwerking. Ik ben noch van de ene noch van de

Vandenbroucke

andere een verantwoordelijke, laat staan aandeelhouder, voor zover die uitdrukking van toepassing is. De vzw's in kwestie en de onderliggende maatschappijen moeten zelf hun positie bepalen. Een zekere samenwerking en synergie, bijvoorbeeld op commercieel vlak, zouden bijzonder nuttig kunnen zijn. Dat is reeds aangekaart, er zijn contacten over tussen de zenders, maar het antwoord is er vandaag nog niet. Er zullen middelen op tafel komen voor het beleid uit het regeerakkoord, namelijk dat we de missie van Ring-TV in de Vlaamse Rand ondersteunen, daar moet men niet bevreesd voor zijn.

De problematiek van de urgentiediensten en de MUG wordt door minister Vervotte aangekaart bij federaal minister Demotte. U hebt gelijk dat het onthaal van nieuwkomers nogal specifiek is in de Rand. We hebben er niet alleen te maken met het soort immigratie dat we elders in Vlaanderen hebben. Een antenne van het Huis voor het Nederlands in Halle-Vilvoorde zou mijns inziens al een zeer belangrijke stap vooruit zijn. De raad van bestuur van het Huis voor het Nederlands is daarvoor bevoegd. Ik dring er informeel op aan dat dit zou worden opgericht.

Inzake onderwijs kan ik alleen maar herhalen wat de heer Van Dijk heeft gezegd. We moeten bij de oorspronkelijke gedachte blijven dat het aanbieden van Franstalig onderwijs in Vlaanderen gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap een element was van samenlevingsopbouw en van integratie. We beseffen dat we te maken hebben met kinderen uit Franstalige gezinnen en we organiseren een recht om naar een Franstalige school te gaan, maar we wensen bijzondere aandacht te geven aan het leren van het Nederlands en we proberen dat in te schakelen in het onderwijsbeleid zoals we dat in Vlaanderen zien.

Dat is een element van integratie met een omweg. Dat was de oorspronkelijke argumentatie, en het is ook de goede argumentatie voor mensen die wensen samen te leven in een bepaalde regio. Daarom is het belangrijk dat we een oordeel kunnen vellen over de kwaliteit van het onderwijs Nederlands, en daarom steken we een hand uit en ondersteunen we deze scholen, net zoals andere scholen, met bijkomende GOK-uren en dergelijke. Dat veronderstelt dat onze inspectie weet wat er in de school gebeurt.

Er wordt gevraagd hoe en wanneer ik zal optreden. Ik herhaal dat ik niet in mijn kaarten zal laten kijken, om de eenvoudige reden dat we hierover eerst een zinvol overleg moeten voeren vooraleer we een of ander eigen actieplan bekend maken. Ik houd me vandaag bij deze verklaring.

Samengevat verheug ik me erover dat hier werd uitgegaan van het soort omgevingsanalyse dat in de nota aanwezig is. Die analyse is niet onschuldig, maar leidt tot welbepaalde conclusies. Ik begrijp goed dat men ongeduldig is om over te gaan tot concrete daden. Eigenlijk verheugt me dat. Het ongeduld is voorlopig nog vriendelijk.

Ik begrijp ook dat men zich afvraagt hoe dit zal worden gecoördineerd. Het antwoord is: door de task force. Enkele collega's moeten me nog meedelen wie daarbij hun betrokken ambtenaren zullen zijn. Voor deze task force, onder leiding van een zo eminent persoon als de gouverneur van Vlaams-Brabant, is alleszins een sleutelrol weggelegd, als we pro-actief en met enig effect ons beleid willen coördineren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 15.00 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 14.10 uur.*

